

Glasnik

Hrvatskoga uljudbenog pokreta

Online tjednik za javna pitanja

Broj 116

Izlazi srijedom

Zagreb, 4. svibnja 2011.

Zdravko Mamić
Pročitajte knjigu o "Građanskom", pa će Vam sve biti jasno

Pobijedimo

- konačno -

troroge!

Izdvajamo:

Gregor Medvešek

PROTI ZLOČINCEM NA EVRSKIH KOVANCIH

GLASNIK Nacionalnog kongresa Republike BiH

ČETNICKI "REFERENDUM" I MOSTARSKI "SABOR" -

KOORDINIRANE AKCIJA REPUBLIKE SRPSKE I HDZ-a

Prof. dr. fra Andrija Nikić, Mostar

PORUKA HRVATSKOM NARODU U BOSNI I HERCEGOVINI

**RAZBIJAMO I RUŠIMO HDZ/SDP SUSTAV
PRIDRUŽITE NAM SE!**

Naklada
96.000 primjeraka
Glasnik je besplatan

NAŠE PRAVO NA ŽIVOT I POSTOJANJE

Ginkgo Biloba.

250 milijuna godina na Zemlji. Od doba izumrlih dinosaura.

Baciše 1945. atomsku bombu na Hirošimu. Htjedoše uništiti i Ginkgo Bilobu.

Preživio je.

Hrvati.

9.000 godina poznate povijesti. Nepatvorene.

Poklaše nas 1945. U Crngrobu, na Kočevskom Rogu, u Jazovki, na Maceljskoj gori, po Biokovu, ... Htjedoše nas uništiti. Nas i našu Nezavisnu Državu.

Preživjeli smo.

Onda kreneš na nas podlo. Ljigavo. S leđa. Iza svakog ugla. U ponoć. Udruženi s Draku-

lom. Krvi, krvi. Samo da im je krvi. Naše krvi.

Naše im pjesme smetaju. Ne podnose naše kape. Užasavaju se naše: Za dom spremnosti! Vječne.

Eh, kad bi nas samo mogli zatrti. Do atoma.

Nu, što mi tu možemo? Pametniji smo od njih. Sposobniji smo od njih.

Jači smo od njih.

Neuništivo je naše pravo na život i postojanje. Takvih kakvi već jesmo.

Neka nas ostave na miru.

Inače, mogli bi povući mačku za rep!

Crnog mačka.

SADRŽAJ

Naše pravo na život i postojanje	2
Mladen Schwartz: Post-Haaška Hrvatska	3
Mate Čavar: Zločinačke presude Hrvatima	5
Dea Redžić: Mamić: Vaha ostaje, a nogom u neprirodno dupe nabit ću "Estetsku spodobu Butkovića"	7
Književna srijeda u Sarajevu	10
Gregor Medvešek: Proti zločincem na Evrskih kovancih.....	11
Četnički "Referendum" i Mostarski "Sabor" - koordinirane akcije Republike Srpske i HDZ-a.....	15
Besjedište zdruge udruga.....	16
Branko Stojković: Razbijeni prozori na prostorijama HDZ-a u Bjelovaru	16
prof. dr. sc. fra Andrija Nikić: Poruka Hrvatskom narodu u Bosni i Hercegovini.....	18
"Staza života Luke Lausa"	20
Luka Laus: Konoba	23
Udruga žena "KRUG"	23
Renata Dobrić: Sveti Juraj u Kaštelima	25
Šumadinci pod vlašću novokomponovanih biznis-srba	31
Svečano ustoličenje prvog mitropolite hrvatske pravoslavne crkve (3)	33
Mile Boban: Hrvatska i Ustaštvo (3)	34
Vladimir Mrkoci: Početak građanskog rata (3)	35
Dr. Mile Budak: Bazalo (53. nastavak).....	37
Josip Badalić D.I.: Božji pustolov (19. nastavak)	39

bivšega predsjednika Mesića s dilanjem transkripata. Mesić, koji se nakon slegnuća situacije vratio sa svojih mešetarenja u dalekoj nam Kini, sada po običaju laže li laže, poriče svoju ulogu u odavanju državnih tajni za potrebe Haaga, prebacuje krivnju danas na Karamarka (koji je izmišljotine svojega negdašnjeg pajde Mesića uvjerljivo odbacio), sutra na Tuđmana *juniora*, Šeksa i Jarnjaka. A Mesićevi transkripti (koje su pred kamerama doslovce raznosili, razvlačili strani, špijunski novinari), **povijesna je činjenica**, poslužili su jednako obrani Miloševića, kao i osudi Gotovine. Na sve to predsjednik Josipović uzvraća: nema problema, ako su transkripti autentični. Nema dakle problema odavati državne, vojne tajne, ako su istinite. Zavrijedio je skladajući pravnik, *doktor Smrt*, kako ga zove vaša sugrađanka u Torontu, Nobelovu nagradu za pravo, ali takve još nema.

Pustimo tu kronologiju užasa, znamo da će se nastaviti, ne će nam pobjeći. Ionako se stvar ponovno potrošila, ishlapila. Umjesto za danas najavljenoga veleskupa na splitskoj Rivi, tamo sada prebrojavaju rane turiste, da nas valjda njihov *bogečki* konzum spasi od bankrota. Ta dolazi turistička sezona, pred pseudouskrsnim zečevima ustuknuli su, skupa s uskrslim Kristom, i pobjednički generali.

Kako god se dovijali vlast i oporba i nespretni, preuranjeni revolucionari: kvalifikacija „**udruženoga zločinačkog pothvata** – UZP“ ostat će. Kazne će ostati, možda budu neznatno snižene. **Bosanska šestorka bit će drakonski kažnjena, a uža Hrvatska time optužena za agresiju na „inozemnu državu“**. Bosna i Hercegovina – inozemstvo! A u Srbiji, kojoj je Haaški skandal dao vjetra u leđa, dolazi uskoro na vlast Toma „Grobar“ Nikolić, vraća se iz Haaga Šešelj, a Hrvatska se razoružava, osim kao pomoćna trupa judeo-američkog imperijalizma u Afganistanu i Iraku.

Dragutin Šafarić: Stazama Bleiburga

Ipak još koje slovo utjehe i nade u spas. Reakcija je na Haag bila kratkoga daha, jer niti **na etabliranoj desnici nema Vođe**, jedinstva, velikih ciljeva, osim ovih trenutačnih, od kojih se apsurdno očekuje da ih ostvari upravo – neprijateljska garnitura na vlasti. Svejedno, stvari se gibaju, a **naskoro će kucnuti čas!** Sveti čas nacionalno-državne slobode! Treba ga znati ugledati te izrabiti, a to je dano u dio najzdravijim snagama, elitnim, hijerarhijski ustrojenim. One ne spavaju, ali se i ne istrčavaju. One se pripremaju na odlučni boj. To znači, kako sam već opetovano poručivao, biti ni pesimist, niti pak neutemeljeno biti optimist, to znači biti aktivist, *action directe* kada joj sazrije vrijeme, a sazrijet će, bez imalo dvojbe!

Ova vlast mora past! Ali do tada mi moramo oformiti alternativu. Radimo na tome.

Ovom narodu treba procesa ozdravljenja, jer su ga kontinuirana, sukcesivna ropstva do srži obolila. Treba doći trenutak da se dignu glava, da se podignemo s koljena, iz ovoga pužećeg i gmižućeg stava! Trenutak ponosa, časti i slave! Za to se hoće **vlade koju ovaj narod u svojem sadašnjem stanju ne će i ne može izabrati**, jer mu nije ni dana na izbor, i jer ju ne umije prepoznati. Kada jednoga skorog dana ta vlada zavlada, prva će joj zadaća biti obnova hrvatske duše. I počam od zdrave nacionalne jezgre, ona će u konačnom broju koraka obnoviti i čitavu narodnu substanciju, te od zavedenog, zaludenog naroda *po sebi* konačno istesati ponosnu i samosvjesnu naciju *za sebe*. I ponavljam što sam već ovdje govorio: ne bira narod vladu, nego zdrava vlada bira, stvara novi narod. Inače nam spasa nema, neka se nitko u tome ne vara!

Čestit budi kršćanski blagdan Uskrsa svim hrvatskim kršćanima: katolicima, pravoslavicima i protestantima. Da nikada više vjere i religije, denominacije i konfesije, ne dijele hrvatski narod, da se ne stvaraju nego da nestaju umjetni, vjerski narodi, po neprijatelju izmišljeni kako bi se ponizio, smanjio, uništio narod Hrvata! Osobite čestitke onome što je još preostalo, što je još neporaženo od naše zdrave pobjedničke vojske, od njezinih ratnika i vojvoda, jer dan se odlučne bitke bliži. Sretan vam svima Uskras – a hrvatskoj braći grčkoga zakona: *Hristos vaskrese – Vaistinu vaskrese!*

Pod okriljem uskrsloga Boga, kako nas to Kršćanstvo uvjerava, uvijek za sveti nam Dom nepokolebivo spremni, uvijek svjesni da se sveti rat, nacionalni *džihad*, nastavlja svim primjerenim sredstvima, kročimo dalje

Naprijed u boj!

ZLOČINAČKE PRESUDE HRVATIMA!

Mate Ćavar, Zagreb

Haaško zločinačko suđenje Hrvatima, s presudom od **15. travnja 2011.** godine svakako nas podsjeća na ona vremena kada je hrvatski narod na tolikim presudama izgovarao onu poznatu nam izreku "Kadija te tuži, kadija te sudi!"

I takvo suđenje nad velikim dijelom domovine Hrvata potrajalo je nekoliko stoljeća.

Na drugom dijelu domovine, hrvatskom banu Petru Zrinskom i knezu Franu Krsti Frankopanu, odsijecali su glave samo zato što su pokušali ujediniti "tursku i saborsku" Hrvatsku. Onoga strašnoga dana u Bečkom Novom Mjestu, 30. travnja 1671., u devet sati, odsjekli su im glave. I na samom stratištu **Petra pomiluje kao dobričina, Leopold II, da mu ne sijeku desnu ruku prije sječe glave**, što mu je taj zločinački sud bio dosudio.

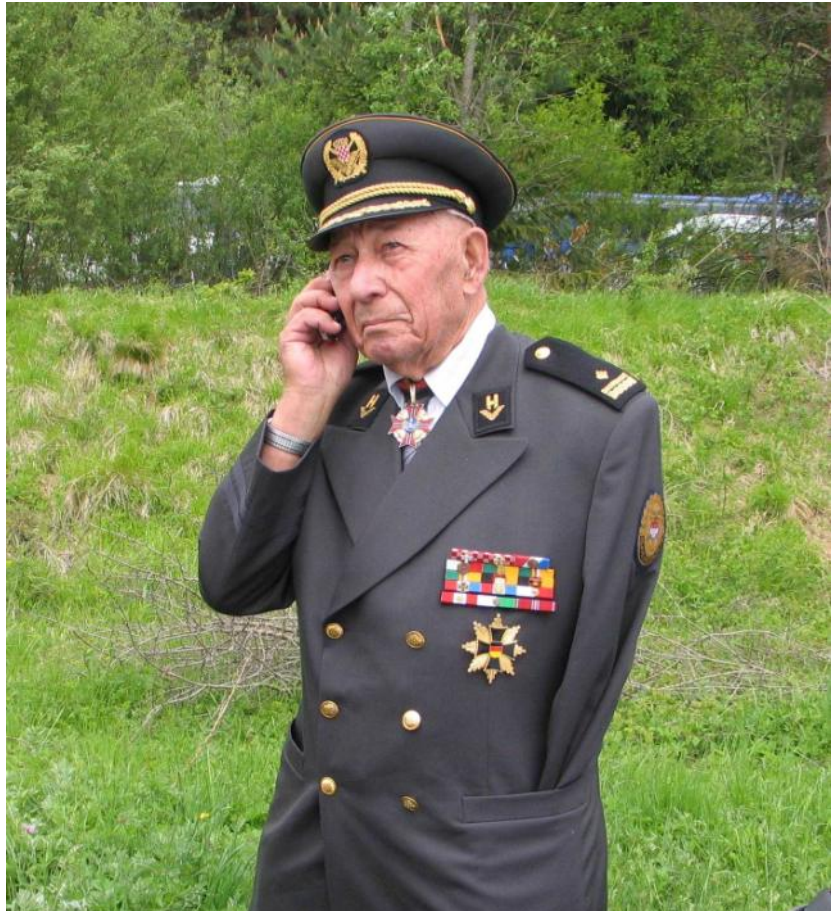
Ali izlazeći na stratište Petar im veli "**Vi se više plašite od mene!**"

A ona sveta pisma, koja su pisali svojim ženama uoči sječe glava su takva da su oni pripadali bilo kojem drugom narodu, bili bi davno proglašeni svetima.

Ali eto velikanima hrvatskoga naroda se i danas zločinački sudi, samo zato što su se usudili oslobađati vlastitu, međunarodno priznatu državu Republiku Hrvatsku. I zbog toga su generali "zločinačke akcije". Takve presude mogu izricati samo sudski zločinci jednome cijelom hrvatskome narodu, uz dobro plaćene godine haaškoga sudovanja.

Ta je presuda ravna onima koje su nama Hrvatima izricane **sve od 1918., posebice 1945. pa sve do 1995.** od strane **jugo zločinaca Mesića, Manolića, Boljkovaca, Josipovića.**

Sve su to na žalost hrvatska imena i prezimena. A oni i sada svjedoče protiv hrvatskoga na-

Dragutin Šafarić: Stazama Bleiburga

roda i njegovih generala obrambenog Domovinskog rata.

Zar svima dobro poznata Vesna Pusić nije uzvikivala hrvatskom sabornicom kako je RH stvorena na zločinu? Zar to nije tvrdio i tvrdi i njezin brat Zoran Pusić i desetine tih koji vladaju ovom jadnom Republikom Hrvatskom?

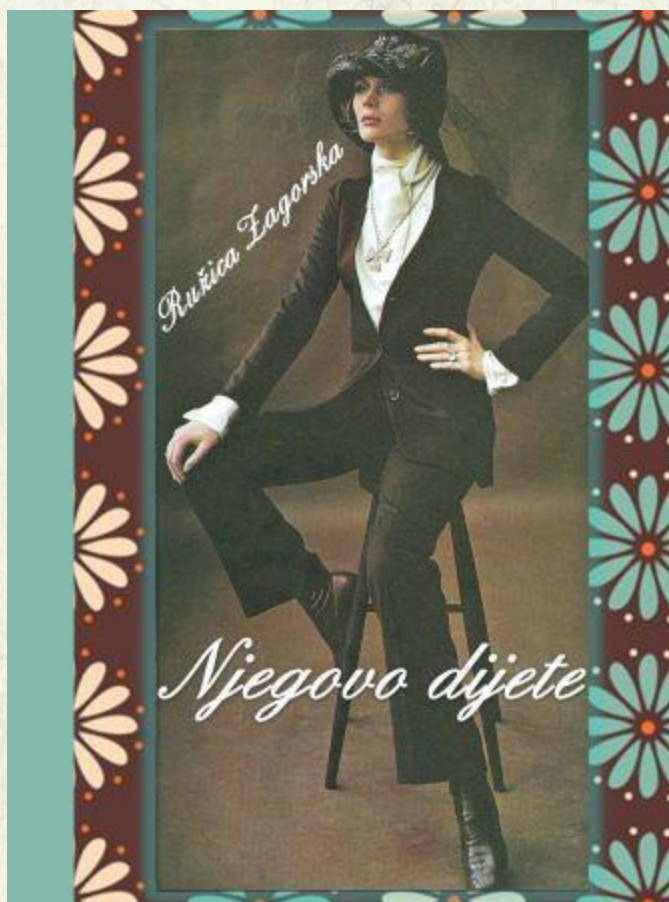
I onda zar je čudo što jedan sudac Haaškoga suda, tribunala UN-a, izriče takvu zločinačku presudu, u kojoj ne spomenu niti jedan jedini argument obrane, koja je vjerovala sve do presude, da je svjedocima i argumentima pobila sve optužbe, po svim točkama. A predsjednik sudskoga vijeća primjeni samo sadržaj optužnice i to pred cijelim hrvatskim narodom, Europom i svijetom, što može izreći samo onaj koji nema ni časti, ni dostojanstva, ni duše.

Zato hrvatski narode budimo ponosni na svoje generale **jer su čisti kao sunce!**

Hrvatska knjižara

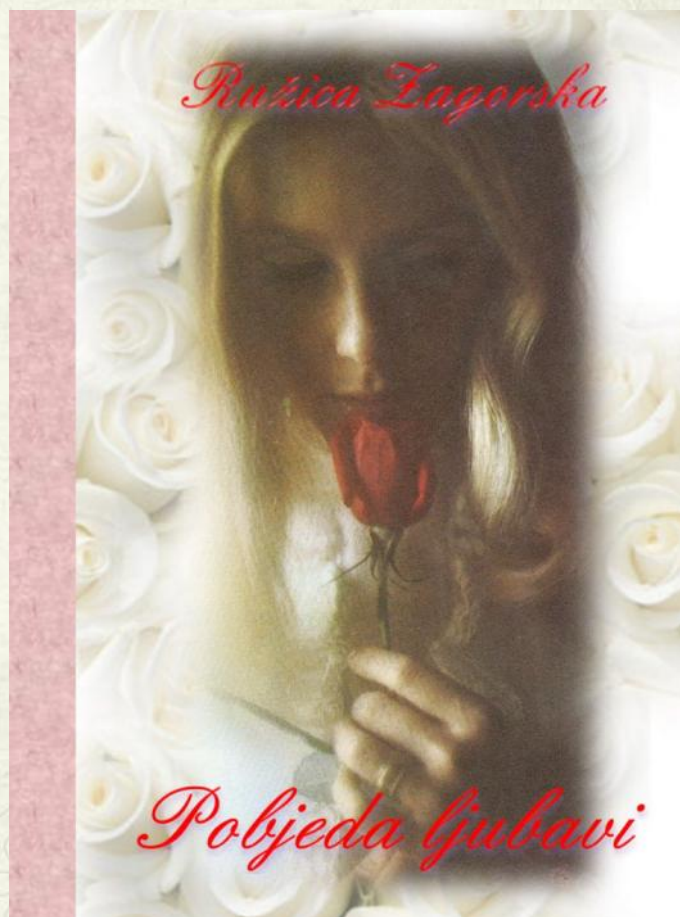
internetska knjižara i antikvarijat
www.knjizara.hrvatskauljudba.hr
hrvatska.knjizara@gmail.com

Vam predstavlja nova izdanja knjiga:

Ružica Zagorska:
Njegovo dijete

Ružica Zagorska:
Pobjeda ljubavi

Pobjeda ljubavi

MAMIĆ : VAHA OSTAJE, A NOGOM U NEPRIRODNO DUPE NABIT ĆU "ESTETSKU SPODOBU BUTKOVIĆA"

Dea Redžić, www.index.hr – 28. travnja 2011.

STUDENTI Visoke škole za medije i odnose s javnošću Kairos u čudu su gledali Zdravka Mamića, kojega su maločas pod ravnanjem prvog PR-ovca u Hrvata, profesora Zorana Tomića i magistra Davora Pavića, brifirali za ovaj javni nastup. **Slušali su već općepoznate teorije o sotonama, udbaškom obavještajnom podzemlju, urednicima - krojačima hrvatske mizerije i rušiteljima tkiva napaćene zemlje.** Sve drugo ionako ne bi bio Zdravko Mamić.

Krenuo je patetikom. Ovaj put nije čitao ljubavnu pjesmicu Vahidu Halilhodžiću, kojeg uzgred rečeno, i dalje želi na mjestu trenera, već nam je pružio čast da kroz njemu omiljenu poslovicu konačno shvatimo životni moto najvećeg Dinamovog govornika.

"Istina je moj stil"

"Ovo je poslovice koja je lajt-motiv mog života i imam je iznad kreveta, u uredu i radnoj sobi: Istini je suđeno da se bori protiv laži, istina će pobjeđivati, ali će se laž uvijek vraćati, a istina će se uvijek iznova boriti. Ako to ne bude činila, bit će zauvijek izgubljena. To je objašnjenje mog stila života."

Bio je to uvod u "peračinu" Davora Butkovića, dugogodišnjeg kolumnista Jutarnjeg lista, vlasnika najskupljeg hrvatskog nepca, koji je u svom komentaru na Dinamovu stogodišnjicu **Mamićev Dinamo nazvao porazom svih moral-**

nih vrijednosti, ponajprije zbog svih veličina koje proslavi nisu prisustvovala.

"Nakazo Butkoviću, non passaran!"

"Moralna nakaza Davor Butković - **zbog njegovog estetskog izgleda trebalo bi ga odstraniti iz čovječanstva.** Zašto obračun s njim? U ime istine i svih istina na kugli zemaljskoj. **Mora postojati netko tko će takvim ljudima u ime obrane morala i vjere u budućnost reći non pasaran.** Imam dovoljno mudrosti da takvim spodobama kažem da ne prolaze."

"**On truže moju, našu Hrvatsku.** On ždere i loče po najelitnijim restoranima i usput **ne plaća svoje račune**, a kada Hrvatska hoće zaštititi svoje interese, političke ili gospodarske, **on je uvijek na strani onih koji su protiv Hrvatske.**"

Povijesne činjenice i ljubav prema Dinamu

www.nk-dinamo.hr, 28.4.2011.

Dvije povijesne knjige koje je sa sobom donio Zdravko Mamić sadrže jasnu istinu: - **Donio sam dvije knjige koje je napisao Tomislav Dragun; uzmite ih i pročitajte pa ćete vidjeti kakvo se nasilje radilo nad ovim svetim klubom. Vidjet ćete koji ljudi i kojim dekretom su ukinuli ne klubove nego uprave. 9. lipnja 1945. sazvana je sjednica u Gundulićevoj gdje se mislilo da će Građanski nastaviti s radom, a gospodin Medarić predložio da se klub zove Dinamo. Zbog toga sam ponosan što sam inicijator da se u ime kluba doda prefiks G koji označava Građanski jer to je pošteno i odgovorno. Nije to promjena imena kluba nego dodavanje prefiksa i mediji su u 99 % slučajeva, a naši navijači u još većem postotku prihvatili ispravljanje nepravde jer to je pošteno i časno.**

"Zar sam ja jedini na svijetu koji se bori za nas? Zar ne vidite zamku u koju nas garanju ti elitistički novinari? **Na našim plećima, to su sotone** o kojima stalno pričam. Pogledajte grad Zagreb, pogledajte što su nam napravili... Zašto smo mi 700 puta nesretniji? Zbog Butkovića i sličnih", zaplakao je Mamić.

"Novinarski šefovi vam peru mozak i guraju na teren da ubijete hrvatskog čovjeka"

"Ne pristajem da to podzemlje razara živote moje obitelji, **mojih Hrvata i Hrvatica.**

Ti vaši šefovi imaju **zadatak da unište hrvatsko tkivo**, njihova je misija da vam isperu

dr. sc. Tomislav Dragun

Prvi Hrvatski
GRADJANSKI
Športski Klub
Zagreb

26. travnja
1911. - 2011.

ljudi, a da je bilo mjesta bilo bi ih sto tisuća"

"Hvala svima koji su uveličali našu stogodišnjicu. Okupilo se oko 800 ljudi, da je bilo mjesta bilo bi ih sto tisuća, budite sigurni. Nismo mogli svima omogućiti da uđu, ali oni koji su bili utkali su puno u povijest **dviju institucija, Građanskog i Dinama**. Ako smo nekoga zaboravili ispričavamo se najiskrenije, makar ne znamo zašto jer je bez namjere. Taj **drug Butković i njemu slični koji su u službi udbaškog obavještajnog podzemlja** ne mogu podnijeti da postoji klub ovako svijetle tradicije, da se njime diče milijuni Hrvata."

"On kaže da ljudi koji su bili u kazalištu, **da su to krivi ljudi**. Ta debela guzičeta koja ispija litre vina daje vrijednosti Hrvatske, ma dajte... On želi falsificirati povijest... On kaže, nije bilo Zvonimira Bobana. Dostavili smo mu dvije pozivnice, ne znam zašto nije došao. Ladiću je poslana pozivnica, Butina je podignuo ulaznicu za njega... Ne znam zašto nije došao. Prosinečki - također pozvan. Ne

GRADJANSKI
Smotra za pitanja hrvatskog športa

br. 1, 2. travnja 2011. cijena: 10,00 kuna izlazi tromjesečno

m o z a k i

da vas gurnu na teren da ubijete hrvatskog čovjeka. Vi znate da je istina to što govorim. Svi pričaju o Hrvatskoj koja je tužna, to nismo napravili mi u Dinamu... **Fučka se Butkoviću za generale u Haagu**, on je jedna nabiguzica s oksnogama, s neprirodnim oblikom guzice i tijela. Prvom prilikom opalit ću ga nogom u to neprirodno dupe. Često pohađamo isto mjesto, hotel Esplanadu, a on često tamo tovari taj neprirodni dio svog tijela, nadam se da neću prouzrokovati neki događaj, pa da me neće optužiti... Ali neće mu taj zalogaj biti tako sladak. Ne prijetim mu, neću se fizički obračunavati, ali ovo pravo mi nitko ne može uzeti, **da ga nabijem nogom u guzicu...**"

Otkrio je Mamić tko se sve nije odazvao pozivu na proslavu, a trebao je...

"Na proslavi 100 godina Dinama bilo je 800

GRADJANSKI
PRVAK DRŽAVE
Gradjanski-Jugoslavija 2:1

U velikoj borbi o prvenstvo države pobijedio je jučer Gradjanski dosadnjeg prvaka države, beogradsku Jugoslaviju i osvojio ponovno prvenstvo države. Veliki revanche potpunoma je uspio i modri triumfirali su nad crvenima. Igra je bila upravo nevjerojatno napeta, a vodjena je u velikom tempu. Momčad Jugoslavije igrala je vanredno prvih 30 minuta i u tom dijelu igre bila je potpunoma premoćna Gradjanskom. Vanredna obrana Mihelčića na goalu, te obih backova Mantlera i Remeca spriječila je da si Jugoslavija osigura u tom vremenu igre sigurnu pobjedu i samo jednom uspjelo je Petkoviću scortati. Gradjanski oslobodio se iza toga pritiska Jugoslavije, koja je postala žrtvom svog vlastitog tempa, do konca poluvremena igra je bila izjednačena, a da je bilo malo više sreće bio bi već u poluvrijeme polazio Gradjanski sa jednim goalom u vodstvu. U drugom poluvremenu Gradjanski pruža otvorenu igru beogradskoj Jugoslaviji i svaka momčad imade nekoliko šansa da polučić pobjedonosni goal, ali sve bude promašeno ili drže izvrsni vratari. Istom pod konac igre Gradjanski prelazi u odlučnu navalu, koja napokon svršava sa handsom Ivkovića i sa jedanaestercem je tri minute prije konca osigurana pobjeda.

Gradjanski je zasluženno pobijedio i prvenstvo države p... šlo iz prestolnice u naš Zagreb. Nakon dvije godine, što je beogradska Jugoslavija osvojio je to opet Gradjanski i kao beogradske Jugoslavije u prvenstvu tumačio gdje je centar danas može istim rezoniranjem i potpunoma opravdano r... svega našeg športa Zagreb, čiji predstavnik I. Hrv. Gradjan... bjednik u prvenstvu za godinu 1925-1926.

postoji živući igrač i funkcioner koji nije pozvan. Pozvali smo i obitelji velikana, sponzore... Kad taj zloduh, zlotvor hoće ispasti pametan na krvi hrvatskog naroda, zašto onda tim ljudima treba reći sram vas bilo što niste došli. Trebao je reći sramite se Mateša i Čop što niste došli. Bio sam jedan od najvećih lobista Mateše da postane predsjednik HOO-a, ali ne obračunavam se s njim. Neka je otišao u inozemstvo."

"Zašto nam spodobe kao Butković uništavaju povijest? Pobunimo se protiv toga."

Potom malo povijesnih fragmenata:

"Ja sam bio inicijator prijedloga da se u prefiks Dinamo stavi slovo 'G' jer sam dovoljno hrabar i pošten, a IO i Skupština i povjesničari su napravili svoje da je ovo što činimo časno, pošteno i odgovorno. Ovo nije promjena imena."

"Dinamo sam gledao s drveta, gradonačelnik me izvlačio ispod pendreka"

"Svoju prvu utakmicu Dinama gledao sam s drveta iz maksimirske šume, jer nisam imao za ulaznicu. Kada je Haris Škoro zabio Zvezdi za 1:0, vodio sam navijanje Dinamovih navijača. 15 sekundi nakon utakmice bio sam pun krvi, pretučen od zapovjednika tadašnje policije, druga Bogunovića, koji me prebio pred svim navijačima jer sam predvodio navijanje. Tada me ispod njegovog pendreka izvukao tadašnji gradonačelnik Ivo Vrhovec."

"Bio sam hrabar da izgradim spomenik BBB-ima kraj kojeg je svaki dan prolazio Tuđman"

"Evocirao sam danas uspomene da, za mene najveći hrvatski sin, i danas i do zadnje sekunde mog života, Franjo Tuđman, nije želio da se klub zove Dinamo. Ja kao tadašnji direktor izgrađujem

spomenik, uz pomoć Macka, spomenik poginulima u Domovinskom ratu. Možete li zamisliti tu hrabrost, Franjo je svaki dan prolazio pored spomenika."

"Branio sam naše navijače od policijskih pendreka. Imam kompetenciju da kažem svim navijačima da pomognu svom Dinamu, da se okupimo na ovom stadionu ma kako on ružno izgledao, da čuvamo zajedno sve hrvatske vrijednosti. Ne dozvolimo interesnim skupinama koje su teledirigirane također od interesnih skupina da uništavaju našu prošlost i budućnost. Pozivam ih da ovo bude mjesto gdje će se čuvati hrvatske vrijednosti. To

je moja poruka koju sam danas želio uputiti. Nadam se da će ova poruka pokraj krojača u vašim redakcijama doći do onih kojima je namijenjena."

"Bio sam drzak i sposoban da angažiram velikog Vahu, koji sigurno ostaje"

Halilhodžića se dotaknuo tek na kraju: "Još nisam razgovarao s njim. Nedvosmisleno, nikada nitko u klubu nije doveo Vahin ostanak u pitanje. Bio sam drzak i sposoban da angažiram tako velikog trenera za naš klub. Nikada niste pisali zašto ne zovemo Vahu, jer ste mislili da je to nemo-

guće. Zadovoljni smo, sretni i želimo da Vaha ostvari svoje ambicije zbog kojih je i došao."

"Pitajte njega zašto je nezadovoljan, bilo bi neozbiljno da ja o tome govorim. 48 sati još nije prošlo, sve ga sutra pitajte. Nisam ga ucjenjivao, mi smo odgovorni i dužni da pred navijačima završimo sagu... Koliko znam, siguran sam da ostaje. Iako još nismo kvalitetno razgovarali na tu temu."

STARA PJESMA

Antun Gustav Matoš a.d. 1908.
Odabrao Đivo Bašić, Dubrovnik

O, ta uska varoš, o ti uski ljudi,
O, taj puk što dnevno veći slijepac biva,
O, te šuplje glave, o, te šuplje grudi,
Pa ta svakidašnja glupa perspektiva!

Čemu iskren razum koji zdravo sudi,
Čemu polet duše i srce koje sniva,
Čemu žar, slobodu i pravdu kada žudi,
Usred kukavica čemu krepost diva?

Među narodima mi Hrvati sada
Jesmo zadnji, robovi bez vlasti,
Osuđeni pasti i propasti bez časti.

Domovino moja, tvoje sunce pada,
Ni umrijeti za te Hrvat snage nema,
Dok nam stranac, majko, tihu propast sprema.

KNJIŽEVNA SRIJEDA U SARAJEVU

Poštovani,

April je mjesec koji je u znaku knjige, a knjiga je sredstvo koje nas nadahnjuje, nadopunjuje i oblikuje naš identitet.

Biblioteka Sarajeva u okviru projekta Književna srijeda, koji **ove godine počinje 27. aprila**, sa zadovoljstvom Vas poziva na

O projektu i nagrađenim knjigama govore članovi žirija za odabir i dodjelu nagrada:

Mile Stojić
Muhamed Dželilović

Nagrađeni autori:

Adisa Bašić, Almir Zalihić, Amir Brkam Dragoslav Janjić, Goran Simić, Hadžem Hajdarić, Ivica Vanja Rorić, Ljiljana Pirolić, Mustafa Smajlović Zilhad Ključanin

Moderatorica: Emina Kamenarević

Raduje nas Vaše prisustvo...

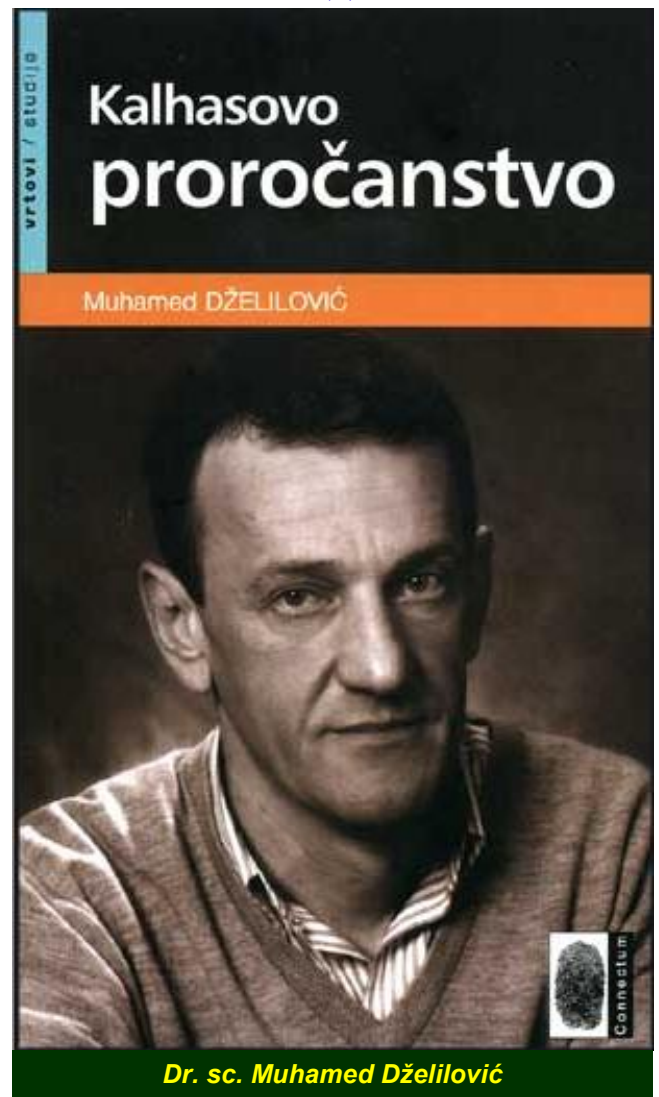
JU Biblioteka Sarajeva
"Književna srijeda"
Mis Irbina 4
71000 Sarajevo
tel/fax: +387 (0)33 26 50 30

Mile Stojić: Utjehe ovdje nema

Večer s nagrađenim piscima
(Nagrada Fondacije za izdavaštvo 2010)

Promocija projekta uz druženje s nagrađenim autorima održat će se se 27. aprila u Multimedijalnom centru Mak (Alipašina 6a), sa početkom u 19:00 sati.

Dr. sc. Muhamed Dželilović

PROTI ZLOČINCEM NA EVRSKIH KOVANCIH

Gregor Medvešek, Celje – tekst je na slovenskom jeziku

Odabrao **Dragutin Šafarić**, Velenje

Med slovenskimi partizanskimi poveljniki je prav gotovo najbolj znan **Franc Rozman**, s **partizanskim imenom Stane**, oziroma **Komandant Stane** kot so mu pravili.

On je postal **legenda med partizani** že med vojno in v njegovo čast so bile že tedaj napisane pesmi, **danes pa je glavna ikona privržencev partizanstva**. Že zelo zgodaj po izbruhu državljanske vojne v Španiji se je odzval klicu Kominterne za pomoč tamkajšnji **levičarski vladi** in se šel tja borit. V mednarodnih komunističnih enotah, ki so se borile na strani španske republike, je napredoval do **poveljnika bataljona** v mednarodni brigadi. Tudi v partizanski vojski je napredoval od **poveljnika Štajerskega odreda do poveljnika 2. grupe odredov nato 4. operativne cone**, julija 1943 pa je postal **načelnik Glavnega štaba partizanske vojske v Sloveniji** s činom **generalpodpolkovnika**.

Na tem mestu je ostal **do smrti 7.11.1944** za posledicami ran, ki jih je dobil med preizkušanjem britanskega minometa. Pozneje so se pojavile govorice, češ da naj pri njegovi smrti **ne bi šlo za nesrečo**, temveč za sabotazo, ki naj bi jo povzročil **Titov odposlanec Arsa Jovanović**. Franc Rozman naj bi se **zavzemal za samostojnost slovenske partizanske vojske**, proti njeni utopitvi v jugopartizansko vojsko, zaradi česar naj bi se ga na tak zahrbtnen način znebili.

Ni dokazov, ki bi potrjevali to zgodbo, ki je bila morda sproducirana z namenom da **povzdigne Rozmana v nekakšnega borca za samostojno Slovenijo**, kar pa seveda **ne on in ne vojska, kateri je poveljeval, nista bila**.

Prav mogoče pa je, da je bila ta zgodba o "južni

zaroti" proti "borcu za slovensko (vojaško) samostojnost" **lansirana z namenom, da prikrije ljudem neznan poglavje iz njegovega življenjepisa**, ki če se domneve izkažejo za resnične, meče na tega **"heroja" povsem drugačno luč**. Za kaj gre?

V poročilu, ki ga je 17.7.1942 poslal Ivo Loli Ribarju, je Edvard Kardelj zapisal:

"Včasih so [partizani] nekaj mnogo likvidirali. Tako je npr. 2. grupa likvidirala mesečno samo na enem majhnem odseku povprečno do 60 ljudi. Zgodile pa so se tudi hujše stvari, o katerih ti pismeno ne bom govoril."

Ta navedek se nahaja v **Arhivu Slovenije**, bil pa je **izpuščen** v 2. knjigi Dokumenti ljudske revolucije (DLRS), str. 324, opomba 17.

Zelo verjetno je bil izpuščen, **ker navaja konkretno enoto, ki je zagrešila zločine**, in ne govori le o zločinih na splošno, kar sicer v tej knjigi ni (povsem?) cenzurirano. V istem poročilu, to pa je omenjeno v DLRS, je Kardelj še zapisal:

"Imamo celo več primerov, da so kratko malo zaprli ali celo postrelili tudi naše zaveznike, da o drugih - o raznih tovarnarjih in bogataših - niti ne govorim"

in

"Glavno, proti čemer se moramo boriti pri naših partizanih, je sektaštvo, prehod v drugo etapo vojne, zaostrovanje razredne vojne. Večina jih niti ne misli na to, da je to osvobodilna vojna, ampak revolucija, ZSSR in Stalin."

To Kardeljevo pismo dokazuje, da celo sami partizani (vsaj tisti, ki so julija 1942 delovali na Dolenjskem in Notranjskem) **niso doživljali svojega boja kot osvobodilno vojno**, marveč kot revolucionarno, "razredno" vojno za vzpostavitev komunistične diktature, take kot je vladala v Stalinovi Zvezi sovjetskih socialističnih republik. **Močnejši dokaz**, da je pri toliko opevanem "NOB" v res-

Franc Rožman Stane

nici šlo za stalinistično revolucijo, kar je že med vojno trdila protipartizanska stran, **ne obstaja**. Nič čudnega, če so komunistični partizani **za dosego tega cilja pobijali celo svoje nekomunistične zaveznike**, razne krščanske socialiste, sokole in druge satelite. Sicer pa bi bilo tudi brez tega neposrednega priznanja tovariša Kardelja jasno, da vojska, ki počne take stvari pač **ne more biti osvobodilna**.

To postavlja na **laž tiste, ki opravičujejo partizanske zločine**, češ da so bile likvidacije naperjene le proti "kolaborantom" in "sodelavcem okupatorja". Sicer pa je to Kardelj priznal tudi sam v svojem naslednjem pismu Ivo Loli Ribarju, datiranem iz 25.7.1942:

"Posebno mnogo je sektaškega odnosa do zaveznikov, kar je privedlo do mnogih nevarnih trenj z zavezniki, zlasti s krščanskimi socialisti; nadalje pretiravajo v pobijanju bele garde, pri čemer gre pogosto za ljudi, ki jih morda niti ne bi bilo treba uvrščati v to kategorijo sovražnikov, so celo posamezni primeri odvratnega mučenja nekaterih ljudi, kar se je razneslo že med prebivalstvom in vrglo zelo slabo luč na lik partizanskega borca; so elementi ropanja itd."

V pismu Zdenki Kidrič iz 2.8.1942 pa je Edvard Kardelj zapisal:

"Okrog Mokronoga in Mirne pa so partizani zares delali svinjarije. Na žalost to ni edini primer. V zadnjem času je to glavno vprašanje, ki ga imamo pred seboj."

Res, pravi "osvobodilni boj", ni kaj! Te in podobne "svinjarije" so bile tudi povod, da se je nasprotna stran odločila za **usodni korak s tem, da je zaprosila okupatorje za orožje** in začela "kolaborirati" z njim, **da bi se ubranila pred samooklicanimi "osvoboditelji"**.

Med temi "osvoboditelji", ki to niso bili, je tedaj **igral pomembno vlogo tudi naš Komandant Stane**. On je bil poveljnik 2. grupe odredov v času, ko je ta enota zagrešila zločine o katerih je pisal Edvard Kardelj. Postavlja se vprašanje **koliko ljudi je** ta enota, ki je v povprečju samo na enem majhnem odseku in v **enem mesecu pobila do 60 ljudi**, pobila skupaj ljudi na vseh odsekih in v vsem obdobju. Za 2. grupo odredov se ve, da je bila to **tedaj najboljša partizanska enota**, ki je nastala 1.5.1942 s preimenovanjem in preoblikovanjem 1. brigade (ustanovljene 4.4.1942). Sredi junija 1942 je štela okoli 700 borcev, od katerih jih je 550 pod vodstvom Rozmana 20.6. krenilo preko Notranjske in Gorenjske na pohod na Štajersko, **kamor jih je po dveh mesecih nenehnih bojov z nemškimi silami prispelo 120**. Torej je ta enota lahko počenjala zločine v italijansko okupirani tako imenovani Ljubljanski pokrajini (Dolenjska, Notranjska) le do tega datuma.

Tu se sedaj postavlja logično **vprašanje odgovornosti Franca Rozmana za te zločine**. V vsaki vojski je poveljnik odgovoren za ravnanje njemu podrejenih v enoti, ki ji poveljuje. Franc Rozman prav gotovo nosi vsaj "objektivno odgovornost" za zločine, ki jih je storila 2. grupa odredov, kateri je on poveljeval. Tudi če ni teh zločinov sam ukazal ali celo lastnoročno storil, pa je dejstvo, da on teh zločinov ni preprečil. Da pa so se zgodili, ne more biti dvoma. Edvard Kardelj prav gotovo ne bi pisal neresnic v škodo partizanske vojske, da ne omenjamo protipartizanskih virov o partizanskem nasilju v tistem času.

In tu ni šlo za nekaj posamičnih primerov, **marveč za desetine** ali celo nekaj sto ljudi, ki jih je **pobila enota pod njegovim poveljstvom**. In če ne bi ta enota zapustila Ljubljanske pokrajine, se lahko logično domneva, da bi zagrešila še več zločinov. Namreč, partizansko nasilje na "osvobojenem ozemlju" Ljubljanske pokrajine je svoj vrhunec doseglo ravno **konec junija in v juliju 1942** in ni razloga, da ne bi domnevali, da bi bila v primeru njene navzočnosti na tem ozemlju v njem udeležena tudi 2. grupa odredov, če pa je to počela že pred tem.

Po raziskavi Žrtve vojne in revolucije (<http://>

www.ds-rs.si/dokumenti/publikacije/Zbornik_05-1.pdf), opravljeni na Inštitutu za novejšo zgodovino je bilo ozemlje na Dolenjskem in Notranjskem, ki je bilo od aprila/maja do julija/avgusta 1942 pod nadzorom partizanov, **evidentiranih okoli 600 civilnih žrtev**, ki so jih **ubili partizani**, vendar pa to številka **ni dokončna**, kajti raziskava še ni zaključena. Seznam žrtev iz knjige Črne bukve o delu komunistične OF proti slovenskemu narodu (1944) je še precej daljši, a je treba tam navedene podatke vseeno jemati z rezervo.

Čeprav je Kardelj v svojih pismih grajal te zločine in je partizansko vodstvo sprejelo tudi nekatere ukrepe za zaježitev teh pojavov, ker so se zavedali, da zaradi njih izgubljajo podporo med ljudstvom, pa **storilci niso bili kaznovani**, kot tudi sicer **noben zločinec na partizanski strani ni odgovarjal za svoje zločine**. Franc Rozman, katerega enota je nedvomno zagrešila številne zločine, je bil celo **povišan v poveljnika slovenske partizanske vojske**.

Širši javnosti partizanski zločini v letu 1942 niso povsem neznani, vendar javnost ve o njih mnogo manj kot o zločinih iz leta 1945. Resda so, upoštevaje število žrtev, tudi mnogo manjši, a so za razumevanje medvojnega dogajanja pomembnejši. Namreč ti zločini so **vzrok za "kolaboracijo"**, domobransko prisego in vse kar zagovorniki partizanstva še danes očitajo drugi strani.

Franc Rožman Stane

Partizanski poboji leta '45 nimajo potenciala za reinterpretacijo medvojnega dogajanja, poboji '42 pa ga imajo in v temelju spreminjajo predstavo o tem kaj je bilo vzrok in kaj posledica tega **kar se je pri nas dogajalo med 2. svetovno vojno**, oziroma "kdo je prvi začel". Po drugi strani pa je

širši javnosti povsem neznana dejavnost partizanske enote pod poveljstvom Franca Rozmana - Komandanta Staneta v takratnem času. V njegovih življenjepisih, ki so večinoma slavospevi s sezname njegovih junaštev, je njegovo početje spomladi 1942 na Dolenjskem **zavito v molk**.

To, da je bil poveljnik 2. grupe odredov je vse kar slovenska javnost ve o njegovi dejavnosti v tistem času. Ta ista javnost zasluži, da se natančneje osvetli **njegova vloga pri zločinih**, katere je zagrešila njegova enota v tistem času. To je potrebno zaradi **zgodovinske resnice**. Tega človeka se v Sloveniji še danes časti kot narodnega heroja in junaškega poveljnika, toda če se izkaže, **da je bil on odgovoren za zločine**, katere je počenjala njegova enota, potem je ta njegova slava popolnoma nezaslužena. Tudi če je bil res sposoben vojaški poveljnik, ga to **ne more rehabilitirati za morebitne zločine**, za katere bi bil odgovoren. Seveda so to zaenkrat le domneve, toda dovolj resne, **da se ustanovi komisija zgodovinarjev**, ki bi natančneje preučila dejavnost 2. grupe odredov **na Dolenjskem spomladi 1942** ter potrdila ali ovrgla domnevno krivdo Franca Rozmana pri zločinih. Vsako izogibanje, da bi se strokovno nepristransko preučile te stvari, bo le potrjevalo sum, da je bil tudi **Franc Rozman odgovoren za te zločine** in postavljalo na laž javno podobo, katero je desetletja o njem skrbno gradila komunistična propaganda.

To je tem bolj pomembno tudi zato, ker je po tem človeku poimenovana tudi vojašnica Slovenske vojske (SV) v Mostah v Ljubljani, kar pa se tiče vseh nas davkoplačevalcev, ki plačujemo za SV. **Bil bi škandal brez primere, če bi vojska demokratične države poimenovala svoje vojašnice po ljudeh, ki so zagrešili vojne zločine v imenu totalitarne ideologije, kot je komunizem. Predstavljajte si reakcijo evropske javnosti, če bi vojašnice sedanje nemške vojske nosile imena esesovskih in drugih nacističnih zločincev!** Že samo poimenovanje po partizanskih poveljnikih je neprimerno, kajti to **na posreden način nakazuje, da je današnja Slovenska vojska (SV) dedič medvojnega partizanske vojske, kar je nesprejemljivo iz več vidikov.**

Franc Rožman Stane

Po eni strani je SV vojska neodvisne države Slovenije in **ne ozemeljski del neke druge vojske, kot je bil to primer s slovenskimi partizani**, ki so bili **del jugoslovanske partizanske vojske**. SV je depolitizirana vojska, katero naj bi vsi Slovenci, ne glede na politično prepričanje, sprejemali za svojo in se identificirali z njo, **partizanska vojska pa je bila tipična strankarska vojska Komunistične partije Jugoslavije (KPJ)**, kar je bilo na zunanost vidno v njenih simbolih in institutu političnega komisarja, kot predstavnika KPJ v vojski.

Partizanov že med vojno velik del slovenskega naroda ni doživljal kot svojo vojsko, tudi zaradi zaradi zverstev, katere je zagrešila ta vojska in o katerih je pisal Edvard Kardelj. Največji moralni neuspeh tega gibanja, ki se je razglašalo za "narodnoosvobodilno" je bilo dejstvo, da je znatni del naroda v njih videl **večje zlo od okupatorjev** ter se **bil prisiljen obrniti k tujcem po zaščito pred domačimi "osvoboditelji"**.

Kljub večdestletnemu sistematičnemu vsiljevanju komunistično partizanskega pogleda na medvojno dogajanje od vrteca naprej, pa tudi danes velik in vedno **večji del slovenskega**

naroda v partizanstvu ne vidi silo, ki se je borila za svobodno Slovenijo, marveč za komunistično Slovenijo v Titovi Jugoslaviji. Bilo bi jih še več, če bi več ljudi poznalo tudi drugo, protipartizansko plat našega medvojnega dogajanja, mnogi pa še vedno čutijo nesproščenost in celo strah ob javnemu izražanju svojega mnenja, ki se ne ujema s partizansko "resnico". Tako **partizanstvo kot domobranstvo ne moreta biti pove-**

zovalna dejavnika slovenskega naroda, identifikacija sedanje slovenske države s katerimkoli od njiju (v praksi je to aktualno le za partizanstvo, katerega nekateri vztrajno vsiljujejo kot vsenarodno gibanje **iz katerega naj bi izšla današnja Slovenija**) pa le podaljšuje razdvojenost v narodu in onemogoča spravo. Ta zapis ne pomeni prejudiciranje krivde Franca Rozmana – Komandanta Stane-ta. Vsekakor pa obstaja utemeljen **sum, da je on zagrešil vojne zločine**. V interesu zgodovinske resnice, preseganja delitev med Slovenci, kredibilnosti Slovenske vojske in nenazadnje tudi zaščite dobrega imena Franca Rozmana pa je nujno, da se ugotovi **polna resnica o tem človeku. Dolžnost naših šol** je, povedo mladim rodovom resnico in ne mite o našem medvojnem dogajanju.

Pomeni pa izdaja spominskega kovanca nominalne vrednosti dveh evrov z njegovo podobo **žalitev za vse narode Evrope, še posebej pa za Slovenski narod**, saj se je boril za režim, ki je premnogo Slovincem prinesel smrt, trpljenje in črno prihodnost, poleg tega pa je režim, za katerega se je zgoraj omenjeni boril tudi na območju EU **označen za zločinski sistem, izenačen z nacizmom in fašizmom...**

ČETNIČKI "REFERENDUM" I MOSTARSKI "SABOR" - KOORDINIRANE AKCIJA REPUBLIKE SRPSKE I HDZ-A

GLASNIK Nacionalnog kongresa
Republike BiH - br. 722, 23. travnja 2011.

HDZ-ov sabor i četnički "referendum" su očigledno koordinirane akcije i, sigurni smo, da se izvođe u saglasnosti sa **Josipovićem i Tadićem**. Oligledno se čekalo da ode Mesić sa scene u Hrvatskoj, pa da krenu u akciju malo uglađeniji, ali u suštini istinski nasljednici Tuđmana i Miloševića.

Cilj sabora je da se Evropa i svijet stave pred što teže iskušenje, u slučaju da odluče da ponište Odluku skuštine RS o referendumu, kako je najavila Doris Pak. Dakle, HDZ direktno pomaže četnički "referendum", i to sada **kada je to RS-u najpotrebnije**, a za uzvrat će RS podržati treći entitet u granicama Federacije u budućim ustavnim promjenama.

Međutim, ništa se ne može dogoditi bez "bošnjačkih" predstavnika. Ako "bosnjački" predstavnici neće da pregovaraju o zahtjevima "sabora", **nema ništa od toga**. Nažalost, sudeći prema Izetbegovićevom ponašanju u Bihaću sa Josipovićem i zatim u Banja Luci, po svoj prilici "naši" će, kao i Alija 1992, početi da pregovaraju sa četnicima i HDZ-om, gdje će postepano "popuštati" i akumulirati neke "sporazume", dok ne dođe do nekog Dayton 2, gdje bi ti novi sporazumi trebali biti oblikovani u novi "ustav" sa trećim entitetom u Federaciji i sa **pravom RS na osamostaljenje**, baš kao što su u Daytonu svi prethodni "sporazumi" pretočeni u ustavnu promjenu, Aneks 4 i potpisani od strane naših izdajnika.

Jedna digresija, patriotima Republike BiH je dovoljno rušiti samo Dayton, tj. Anex 4, jer je u njemu akumulirana cjelokupna izdaja. Bez njega bi imali samo prethodni Ustav, a to je Ustav RBiH, jer ni u jednom prethodnom Alijinom "sporazumu", uključujući i Washington, nije bilo precizno definisane, tj. završene ustavne promjene, sa npr. precizno definisanim granicama entiteta i sa institucijama, nego

samo načelni principi, koji su primjenjani u finalnom dogovoru u Daytonu.

Šta mi, građani BiH kojima je stalo do domovine, možemo uraditi u vezi "referenduma" i "sabora"? Naravno, mi ne možemo uticati na četnike i HDZ, te besmisleno je lamentirati nad njihovim ponašanjem, a pogotovo pokušavati promijeniti njihovo ponašanje. Mi jedino možemo otežavati našim izdajnicima posao, raskrinkavati ih u narodu. Mi trebamo objasniti narodu da je i samo započinjanje pregovora sa četnicima i HDZ-om o ustavnom preuređenju BiH izdaja i da je jedini ispravan put za Bosnu i Hercegovinu insistiranje na potiranju svih političkih posljedica agresije, genocida i daytonske izdaje.

Bez pristanka na pregovore "bošnjačkih" političara svijet ne može priznati jednostrane akcije RS-a i HDZ-a jer u svijetu se ipak poštuje internacionalno pravo, bez obzira na istorijske simpatije prema jednim ili drugim. Pri tome trebamo podržati one Hrvate i Srbe koji se suprotstavljaju HDZ-u i četnicima, jer oni oduzimaju pravo razbijačima Bosne i Hercegovine da predstavljaju sve Srbe i Hrvate.

Kamengrad (gradić u Bosni) drvorez Benedikt Kuripešić, 1530.

A što se tiče konkretnih poruka sa mostarskog sabora bitna je samo jedna, a to je: **Svaki put kada nastupaju Čović i Ljubić treba pustiti cirkuske fanfare da se zna da nastupaju klovnovi, i to iz beogradskeg cirkusa "Avala"**.

Na primjer, kako može Čović imati ikakav kredibilitet kada npr. kaže: "Ne želimo ostaviti BiH nikome, jer to je naša zemlja", a upravo borbom za treći entitet u zapadnoj Hercegovini **on se trajno odriče ogromnog dijela Bosne i Hercegovine, uključujući i Posavinu**, istorijsku regiju u kojoj su Hrvati vijekovima ravnopravno

živjeli kao autohtoni narod i vlasnici zemlje. Nisu slučajno četnici toliko oduševljeni Čovićem, Ljubićem i njihovim "saborom".

Posebno je smiješan Ljubić. Naime, kao što se zna Hrvatska je emotivno pogođena presudama generalima Gotovini i Markaču, jer se ljudi sjećaju Gotovine i Markača kao oslobodilaca od velikosrpskih agresora. Ujedno su se sjetili i svih

Grad Ključ
Benedikt Kuripešić, 1530.

strahota velikosrpske agresije. I onda, Ljubić pokušava uskočiti na taj domoljubni vlak, pa u Mostaru spominje "hrvatske generale", dok svojim postupcima, a upravo i tim mostarskim saborom, u suštini **pomaže četnički referendum, tj. direktno pomaže velikosrpski** projekt.

Gdje je tu "hrvatski nacionalni ponos", ako se tako otvoreno saraduje sa dojučerašnjim agresorom, i gdje je tu "kršćanski moral" kada se tako bestidno kopa jama drugoj žrtvi tog istog agresora?

BESJEDIŠTE ZDRUGA UDRUGA

Poštovani!

U pravitku je pozivnica na 17. besjedište ZDRUGA UDRUGA. To besjedište priređujemo u spomen zrinško-frankopanskog ustanka 1670.-71. proti habsburžkoj "Europi" i u spomen tragedije u Bečkome Novigradu (30.IV.1671.), a uz to ćemo prikazati 4. **Zrinski zbornik za poviest i obnovu Hrvatskoga Pounja** te se dogovoriti o izletnome spomen-pohodu u/na zrinško Gvozdansko dne 30. travnja 2011.

Pribivajte našim otvorenim besjedištima! Pozovite svoje pouzdanike!

U ime ZDRUGA s poštovanjem

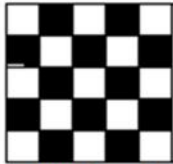
Branimir Petener

RAZBIJENI PROZORI NA PROSTORIJAMA HDZ-A U BJELOVARU

Branko Stojković, Bjelovar

U nedjelju u ranim jutarnjim satima u Bjelovaru, na Trgu Stjepana Radića, nepoznati počinitelj na kući, u kojoj se nalazi Županijski odbor Hrvatske demokratske zajednice (HDZ), kamenom razbio prozor koji se nalazi s bočne strane kuće, nakon čega je ciglom razbio prozor koji se nalazi na dvorišnoj strani kuće. Odgovorna osoba štetu procjenjuje na iznos od 1.000 kuna. Sve ukupno razbijena su tri prozora.

Ovo je već treći put od kako su na meti prostorije HDZ-a. Prvi put na vrata prostorije je bačen zapaljivi Molotovljev koktel. Drugi put su nasilno skinuli ploču HDZ-a s prostorija, a treći put – između ostaloga su razbili prozore. Kao što znamo u lopovskoj pretvorbi i privatizaciji u Bjelovaru najviše se je okoristila stranka HDZ, odnosno njeni članovi. Mržnja prema toj stranci je postala toliko (ne)snošljiva da su HDZ počeli napadati na sve moguće načine.

**ZDRUG
UDRUGA**

Dopisni naslov: **HOZ - Hrvatski Obredni Zdrug - JAZOVKA**

10000 Zagreb, Prečko, Josipa Slavenskoga 7

• korienski pravopis •

U Zagrebu, dne 25. travnja 2011.

**POZIVA NA REDOVITA
BESJEDIŠTA
<Znanje je moć>**

s r i e d o m u 1 8 s a t i

**Dom branitelja
Zagreb, Prečko, Josipa Slavenskoga 7**

P R E D H O D N A B E S J E D I Š T A

- 1.XII.2010., Ante Milinović, prof.: Bankarske prievare u versailleskoj Jugoslaviji •
- 15.XII.2010., Ante Jerković, dipl. oec.: Integralni promet u Hrvatskoj •
- 12.I.2011., prof. dr. Mate Babić: Monetarna suverenost i razvojna politika Hrvatske •
- 16.II.2011., Antun Abramović, prof.: mr. sc. Emil Čić; Marko Francišković, dipl. oec.:
Knjige Mladena Lojkića „Masoni i okultisti“ i „Masoni protiv Hrvatske“ •
- 19.I - 30.III.2011.: prednjaci Zdruga pravaških i srodnih stranaka (ukupno 10 besjedišta!):
Zašto se hrvatske snage uvijek izjalove na izborima? - Izlazak iz jalovosti - Ulazak u
Europski savez/uniju? - Hrvatsko narodništvo i svjetski moćnici - Na kojim načelima do izbornih
uspjeha? •
- 6.IV.2011., Branimir Petener: Hrvatski jezik i pravopis u obrani Domovine •
- 13.IV.2011., Slaven Šuba: mr. sc. Emil Čić; Marko Francišković, dipl. oec.:
Knjiga Emila Čića „Tiranija i oligarhija“ - Knjiga Geze Zakea „Stoljeće ljevičarskih laži hrvatskomu narodu“

27. travnja 2011.

ZRINSKO-FRANKOPANSKI USTANAK 1670.-71.

- za ZDRUG UDRUGA: Branimir Petener, HOR - Hrvatski Obrambeni Red •

4. ZRINSKI ZBORNIK

ZA POVIJEST I OBNOVU HRVATSKOGA POUNJA

- za ZDRUG UDRUGA Zbornik će prikazati: mr. sc. Ante Milinović •

IZLET U/NA ZRINSKO GVOZDANSKO 30.IV.2011.

- za ZDRUG UDRUGA: Mile Stanić, BHH - BosanskoHercegovački Hrvati - Zagreb •

NAJAVA BUDUĆIH BESJEDIŠTA

- Gospodarstvena nezavisnost •
- Obrambeno-sigurnostna nezavisnost •
 - Duhovna nezavisnost •
 - Knjige i slikopisi (filmovi) •
 - Hrvatski jezik i pravopis •

PORUKA HRVATSKOM NARODU U BOSNI I HERCEGOVINI

prof. dr. fra Andrija Nikić, Mostar

Prateći izvješća s Hrvatskog sabora u Mostaru 19. travnja 2011. godine nismo mogli ne prisjetiti se da su Hrvati najstariji narod i na području Bosne i Hercegovine. Za vrijeme kralja Tomislava Hrvatska je bila jedna od najjačih država toga vremena. Bili smo brojniji i od Velike Britanije, imali smo lijepu prirodno jedinstvenu domovinu Hrvatsku između Jadranskoga mora te rijeka: Drave, Dunava, Save i Drine.

Prodorom nemilosrdnih osvajača s istoka, islamizacijom, pravoslavizacijom, ubijanjem, iseljavanjem, te drugim oblicima zlosilja hrvatski narod danas je u Bosni i Hercegovini najmalobrojniji. Nažalost, europska politika posljednjih desetljeća potpomaže bošnjački i srpski narod na štetu našeg naroda. Hrvatski narod u Orambenom ratu uspio je obraniti svoju slobodu, identitet i konstitutivnost, koji nam se „u miru“ sustavno oduzimaju. Stoga, ne gubeći vjeru u snagu hrvatskog naroda u Bosni i Hercegovini i nadu u njegovu budućnost, pozdravljamo održavanje Hrvatskog sabora u Mostaru i prihvaćamo objavljenu

REZOLUCIJU

„1. Osuđujemo i odbacujemo grubo gaženje izborne volje hrvatskog naroda u Bosni i Hercegovini iskazane na posljednjim općim izborima iz listopada 2010. godine, na kojima je po drugi put zaredom većinskim bošnjačkim glasovima onemogućen izbor legitimnog hrvatskog člana u Predsjedništvo Bosne i Hercegovine.

2. Držimo nedopustivim po demokratskim načelima, neprihvatljivim po moralnim uzusima, te štetnim i razarajućim za položaj hrvatskog naroda i sveukupne međuetničke odnose u Bosni i Hercegovini, a posebice u Federaciji BiH, djelovanje skupine stranaka u Federaciji Bosne i Hercegovine, koje su kroz pokušaj dokidanja Doma naroda Parlamenta Federacije BiH kao ustavne institucije za zaštitu vitalnih interesa konstitutivnih naroda u Federaciji BiH, dovele do uspostavljanja neustavne, nezakonite i za hrvatski narod neprihvatljive vlasti Federacije BiH.

3. Neformiranjem Klub Hrvata u Domu naroda Parlamenta Federacije BiH kao jedine ustavne institucije za zaštitu vitalnih interesa konstitutivnih naroda u Federaciji BiH, jedina zaštita vitalnih interesa hrvatskog naroda u Federaciji BiH prestala je postojati. Hrvatska izborna i politička volja je na taj način zanemarena i na kraju poništena što je dovelo do uspostavljanja nezakonite, neustavne i hrvatskom narodu neprihvatljive vlasti u Federaciji BiH.

4. Posebice štetnim smatramo suspendiranje ustavnih i zakonitih tijela za provedbu slobodnih i demokratskih izbora u Bosni i Hercegovini čime je načinjena nenadoknativa šteta po razvitak demokratskih odnosa, doveden u pitanje ustavni poredak, funkcioniranje pravne države i ukupan legalitet i legitimitet posljednjih općih izbora.

5. Pozivamo sve političke subjekte u Bosni i Hercegovini na vraćanje u ustavne i zakonske okvire, te puno poštovanje većinskog izbornog legitimiteta unutar sva tri konstitutivna naroda. One političke subjekte i pojedince koji su volju svog naroda zanemarili i zatrli, a imaju ambicija i pretenzija predstavljati hrvatski narod u Bosni i Hercegovini, posebice i od srca pozivamo na pokajanje, povratak u okrilje svog naroda, te jedinstvo i zajedništvo dok svom narodu nisu počinili još veću i nepovratnu štetu. Apeliramo na njihovu svijest i savjest da zarad sitne koristi i vlastita probitka ne pomažu onim ciljevima koji ruše dostojanstvo njihova vlastita naroda već da se stave na raspolaganje narodu iz kojeg su potekli.

6. Držimo na poseban način odgovornim dio institucija međunarodne zajednice u Bosni i Hercegovini koje su svojim nepravičnim i pristranim djelovanjem bile jednim od uzročnika postojeće demokratske, moralne i ustavnopravne krize u Bosni i Hercegovini. Apeliramo na predstavnike međunarodne zajednice da zauzmu nepristran i pravičan odnos prema svim narodima

Višegrad
Benedikt Kuripešić, 1530.

u Bosni i Hercegovini, iskoriste svoj autoritet i ovlasti da proces odlučivanja vrate u ustavne i zakonite institucije te na taj način omogućue poštivanje većinske izborne volje sva tri konstitutivna naroda.

7. Hrvatski narodni sabor smatra da je obespripravljenje i dokidanje ustavnih prava hrvatskom narodu nastavljeno i svakodnevno se nastavlja i nakon usvajanja Deklaracije o pravima i položaju hrvatskog naroda u BiH, a posebice putem amandmana koje je Ured Visokog predstavnika nametnuo na ustave entiteta.

8. Stoga Hrvatski narodni sabor drži da samo temeljita reforma ustava koja bi osigurala potpunu institucionalnu ravnopravnost i novu upravno-teritorijalnu organizaciju kroz utemeljenje više federalnih jedinica od kojih bi najmanje jedna bila sa hrvatskom većinom, može osigurati stvarnu jednakopravnost hrvatskog naroda u Bosni i Hercegovini.

9. Hrvatski narodni sabor smatra nužnim i ključnim za život hrvatskog nacionalnog bića u BiH načiniti odgovarajuće izmjene Izbornog zakona BiH kojima će se osigurati izbor legitimnih predstavnika hrvatskog naroda u svim tijelima i razinama vlasti u Bosni i Hercegovini. BiH je država triju konstitutivnih naroda u kojoj svi narodi moraju imati pravo birati tko će ih zastupati.

10. Hrvatski narodni sabor izražava punu spremnost da na načelima pune ustavne i institucionalne jednakopravnosti hrvatskog naroda sa druga dva naroda i svim građanima u Bosni i Hercegovini gradi sigurnu, stabilnu, samoodrživu, prosperitetnu i europski orijentiranu Bosnu i Hercegovinu.

11. Hrvatski narodni sabor obvezuje sve izabrane hrvatske dužnosnike i političke predstavnike na dosljedno poštivanje političke volje hrvatskoga naroda u Bosni i Hercegovini i punu provedbu dokumenata Hrvatskog narodnog sabora.“

Snaga hrvatskog naroda je u njemu samome i Bož-

Austrijsko izaslanstvo: Joseph Freiherr von Lamberg i Nikola Jurišić pred Gazi Husrevbegom Benedikt Kuripešić, 1530.

joj zaštiti pa i na ovim stranama ima pravo na budućnost. Bog nam je darovao neprocjenljiva bogatstva (pamet, vodu, zemlju, energiju, ljepotu...) a naši stari namri nam bogatu povijesnu baštinu. Kraljica Mira nas je svojim ukazanjima učinila središtem ne samo kršćanstva nego i čovječanstva. Imamo dosta toga o čemu mnogi sanjaju. I ovom prigodom potičemo naše izabrane predvoditelje da nam osiguraju vlastite medije. Pomažite nam školovanje mladih na najboljim domaćim i svjetskim sveučilištima, zaštitimo ih od smeća koje nam se smišljeno i

planski nudi posredstvom medija. Odrasli, budite uz svoju djecu, pratite njihov emocionalni i socijalni razvoj. Riješimo se "kompleksa manje vrijednosti i malograđanštine", ulažimo materijalna dobra u znanje, čuvajući ugled branitelja koji su se žrtvovali da nam odškrinu zoru slobode. U rezoluciji se isčitava i poziv na samokritičnost u prvom redu prema onima koji ne znaju sakriti da im sloboda hrvatskog naroda i nije na srcu. Cijenimo svoje roditelje, Crkvu, profesore, učitelje i odgojitelje. Cijenimo naše mlade jer su oni naša budućnost. Neka hrvatski narod postane još plemenitiji narod, a naša Domaja zemlja znanja, kulturnog preporoda i novog početka.

Molimo se Bogu da nas sačuva od stranih osvajača, odnosno krojača naše sudbine i domaćih izdajnika.

U ime 1215 članova Hrvatskog kulturnog društva Napredak Mostar hrvatskom narodu i svim ljudima dobre volje čestitamo nastupajuće uskršne blagdane.

prof. dr. fra Andrija Nikić, predsjednik Hrvatskog kulturnog društva Napredak Mostar

Mostar, 19. travnja 2011.

"STAZA ŽIVOTA LUKE LAUSA"

Nedavno je "NOVA HRVATSKA", u svom broju od 12-og travnja ove godine donijela razgovor s poznatim pjevačem, kompozitorom, skladateljem **Stjepanom Sabljarićem** koji živi i radi u Karlovcu a razgovor je bio vezan za knjigu koja nosi naslov "STAZA ŽIVOTA LUKE LAUSA", a čiji je on autor.

Naime Stjepan je poput Marka Marulića ili Ivana Gundulića, ali ne i tako davnog Andrije Kačića Miošića u **umjetničkom opusu od 620 rimovanih kitica** opisao život našeg poznatog djelatnika u Hrvatskoj Zajednici Sydney-a gosp. Luke Lausa.

Ovaj broj "NOVE HRVATSKE" donosi opširan razgovor s glavnim akterom ove Sabljarićeve knjige, a koji će nam nešto više reći o svemu tome.

Napominjemo da je gosp. Luka Laus **od 1988. god. pa sve do 2009. god.** bio aktivno uključen u promidžbi Hrvatske i Hrvata u gradu Sydney-u i bio jedan od **vrlo popularnih radijskih voditelja, komentatora** a posebno su bile udarne njegove političke i nadasve jako slušane emisije.

Laus je od 1988. god. do 2006. god. bio glavni i odgovorni urednik radijskog programa koji se zvao "**DOMOBRAN**" da bi nakon zatvaranja te radijske postaje vodio političke i kontakt emisije na **Hrvatskom Radiju Australija** do

2001 god. a od 2001 bio suosnivač **Narodnog Radija** i tamo do 2009. god. vodio također političke i kontakt emisije

Razgovori koje je vodio s poznatim osobama iz političkog, društvenog i javnog života su bili izuzetni. Posebno razgovor s **kćerkom Poglavnika Nezavisne Države Hrvatske gđom Višnjom Pavelić**, koja je još uvijek živa i u svojim podmaklim godinama, je zapravo jedini intervju koji je ona ikada ikome dala iz svog skromnog doma u Madridu gdje živi zadnjih šezdesetak godina. Zatim razgovor s Davorom Pavunom je jedan od razgovora koji se ne može lako zaboraviti, s admiralom Davorom Domazetom-Lošom itd. Itd.

Luka Laus se **prestao baviti novinarstvom otrag dvije godine** i danas se bavi kolekcionarstvom, a specijalnost su mu Militaria i Fotografija.

Gosp Laus možete li nam reći od kada datira Vaše poznanstvo sa Stjepanom Sabljarićem?

Pa Stjepana sam upoznao 1993. god. za vrijeme njegovog gostovanja u Australiji, kada sam ga pozvao u svoju radijsku emisiju. Vodili smo tada razgovor koji je bio isključivo namijenjen njegovoj posjeti ovoj drugoj nam domovini Australiji i njegovim nastupima odnosno koncertima koji su bili zakazani. Ali, pošto je to, kao

što i sami znate, bilo u vrijeme Domovinskog rata svakako da smo se dotakli i tema vezanih za brutalnu i prljavu agresiju koju je JNA odnosno Srbija tada izvršila na našu Domovinu. Posebno me se dojmilo to, što je gosp. Sabljarić tada pjevao humanitarno, što znači da je sav prikupljeni novac bio namijenjen u obrambene svrhe tj. pomoć ranjenoj domovini. Saznavši to, sve sam snage upotrijebio kako bi taj koncert uspio, i kako bi privukli što više ljudi.

Luka Laus

Dragutin Šafarić: Stazama Bleiburga

I uspjeli smo. Uspjeli smo u toj mjeri da je dvorana u Punch Bowl klubu tada bila dupkom puna, toliko puna da su ljudi stajali na nogama i nije bilo jednog praznog mjesta u dvorani. Sabljariću je to ostalo u sjećanju, a poglavito moj angažman u uspjeh tog koncerta pa su nas te zajedničke želje i nastojanja još više zbližila. Ostali smo prijatelji do današnjih dana i kad god sam posjećivao Domovinu uvijek smo se sastali u njegovoj kući koja se nalazi **nedaleko od grada Karlovca** i tako uz kapljicu graševine osvježavali bi sjećanja iz tog vremena.

I kako je došlo do toga da se Sabljarić uhvati pisanja knjige o Vama?

Pa sasma slučajno i jako dobro se sjećam detalja. Naime vozili smo se u Sabljarićevom automobilu iz Karlovca prema Švarči, gdje Stjepan živi. Mislim da je to bilo 2005. godine. Bio je tu s nama u društvu i Josip Zorić, naš lokalni glazbenik i pjevač. I na toj relaciji Karlovac-Švarča Sabljarić je počeo recitirati neku njegovu novu komponiranu pjesmu. Meni se toliko ta pjesma svidjela da sam tražio da ju Stjepan nekoliko puta ponovi. I pri svakom novom susretu tražio sam od Sabljarića da mi pjeva i svira po još ne znam ni sam koliko puta ponovio bi Stjepan tu njegovu pjesmicu koja je bila tako komična i interesantna. Znao i ja sam nekada bio jedan mali glazbenik, pa me i s te strane Sabljarić zanimao.

Tada je Stjepan rekao da će napisati knjigu o meni da je to njegova želja i nakana još iz 1993. god. kada me upoznao u Sydney-u i da će to biti **rimovana priča o mom životu**.

I tako su godine prolazile dok Stjepan nije negdje pred kraj prošle godine zatražio od mene informacije, podatke a koji su mu potrebni kako bi napisao knjigu o meni. Ja sam mu poslao sav traženi materijal i eto, da stvar skratim, nedavno sam dobio od njega sve to ukomponirano, napisano, sav taj pisani materijal koji je prilično obiman i cjelovit i kojeg bi trebalo kompletirati u knjigu. Ja sam sve to sam napravio, dao u tisak i evo knjiga je već tu.

Možete li nam opisati kako će knjiga izgledati?

Pa kao što sam rekao. Knjiga je prilično obuhvatna, jer je u njoj sažet cijeli moj život od rođenja pa do danas. Čak seže i dalje od mene, pa su i moji preci opisani, moje mjesto, običaji, tradicija, moji prijatelji itd. Ali što je najinteresantnije knjiga je pisana u osmercu s preko **620 rimovanih kitica** i na preko 170 stranica s dosta fotografskog materijala. Vrlo interesantno i vjerujte jednom kada vam knjiga dođe u ruke i počnete čitati nema stajanja, jer je pisana na takav način da svaki novi redak svaka nova kitica otkriva nešto novo i čitatelja tjera da dozna što sve donosi svaka nova stranica. Dakle, cijeli moj život je u toj knjigi. Svi moji uspjesi, neuspjesi, moje avanture, zgode i nezgode, ambicije, želje, nade – ostvarene, neostvarene itd. Knjiga u kojoj svatko može pronaći sebe. Knjiga u kojoj će te zaplakati, ali koja će vas i nasmijati, jer normalno svi mi u svojim životima imamo veselih i tužnih trenutaka. Poslijednjih nekoliko stranica uključuje nekoliko mojih poetskih radova, a koji ponajviše govore o mojim roditeljima, o mojem mjestu, a koji mi toliko nedostaju.

Ja sam se, znate, u svojoj ranoj mladosti bavio pisanjem poezije, pa sam tako čak na jednom natječaju za najljepšu ljubavnu priču u magazinu koji se zvao "FELJTON" 1965. god. dobio

na poklon zlatan prsten od DARWILA. Prsten sreće se zvao taj književni natječaj. No to je druga priča, vratimo se knjizi.

Knjiga je veličine 21 cm X 14 cm na gloss papiru, a naslovna stranica je u boji.

Čujem da je naslovnu stranicu tj. korice za tu Vašu knjigu napravio Charles Billich?

Ja i Charles smo dugogodišnji prijatelji, i više od toga. Ja ga cijenim ponajprije kao iskrenog i poštenog čovjeka, a onda kao vrhunskog talentiranog slikara. Njegov životni put je dosta sličan mome i naši karakteri su jako identični.

Da. Kada sam mu ispričao priču o tiskanju knjige on se sam ponudio i izrazio želju kako bi on radio korice za tu moju knjigu. Posebno sam bio počašćen time na čemu se Charlesu od srca zahvaljujem. Zaista je napravio, to jest nacrtao sliku za naslovnu stranicu, što još više daje vrijednost ovoj mojoj knjizi. Dakle, jednog dana tko bude imao knjigu u ruci, imat će i umjetnički rad Charlesa Billicha.

Naslovnica prikazuje mene kao malog dječaka koji se nalazi na jednoj stazi koja ide u nedogled a zadnja pak stranica je moj portret kojeg je također izradio Charles Billich, ali suprotno od prve stranice. Tamo sam jako mali, a ovamo dosta stariji. Dakle jedan uočljiv contrast i raspon u godinama. Dakle, simbol mladosti i starosti! Početak staze i kraj staze, iako kraj još nije tu, ali bit će kad tad.

Je li knjiga već dostupna i gdje se može nabaviti?

Knjiga je dostupna za sve dobronamjerne, za sve one koji prepoznaju moj obol poglavito moj trud, rad i doprinos tijekom Domovinskog rata.

U danima kada smo svi bili jedno i svi bili spremni dati sve za spas domovine i obranu kućnog praga. Vašom pomoći, Hrvatice/Hrvati, a mojim zalaganjem poslana su stotine tisuća dolara raznim bonicama, ranjenicima, ustanovama širom Lijepe naše. Za sve one koji me znaju, ali ne dovoljno, a žele me upoznati još bolje, onda je ova knjiga idealna prilika, iako ja nisam ništa drugačiji ili bolji od bilo kojeg Hrvata i Hrvatice. Ja osobno ni-

kada ne bi pisao niti govorio o sebi, jer sam uvijek bio skroman i mali čovjek, ali uz veliku želju i nastojanja mog prijatelja gosp. Stjepana Sabljarića koji je znao vrednovati moj doprinos u obrani Domovine, moja zalaganja i ljubav prema svom hrvatskom narodu i rodnoj grudi, pa ponajviše iz tog razloga je i nastala ova knjiga. I nakon što sam pročitao njegov uradak bio sam jako zadovoljan što će dio mene bar negdje ostati zabilježen i istina o meni o mom životu. Jer kada drugi nisu htjeli reći istinu o meni, zahvaliti mi, oni koji su to trebali, a nisu, i čija je to bila dužnost, onda je to trebao, možda iz nekih nedokučivih razloga, učiniti Stjepan Sabljarić. Da nije Stjepan, možda bi tko zna, netko drugi ili treći.

Cijena knjige je \$20, a može se nabaviti direktno kod mene putem telefona ako nazovete na: 0404634807. Može se nabaviti i u uredništvu "NOVE HRVATSKE", a za one koji žive izvan granica NSW može se dobiti i preko mog e-maila: lukalaus@hotmail.com.

Knjiga je tiskana u samo 100 primjeraka, stoga je broj vrlo ograničen.

Hvala gosp. Laus i želim Vam sve najbolje u budućem životu.

Oprostite, htio bi iskoristiti prigodu i zahvaliti se svima onima koji su na bilo koji način doprinjeli i dali si truda, vremena i novca da ova knjiga bude danas tu gdje je.

Hvala i Vama na ustupljenom prostoru i vremenu.

Dragutin Šafarić: Stazama Bleiburga

KONOBA

Luka Laus

U konobi našoj sjedim
di je stara kamenica,
ali suze ja ne štedim,
nema oče tvoga lica.

A na zidu ključ od kuće
kraj kamene iste ploče,
bol je sakrit nemoguće,
vrati mi se, Vinko oče.

Kamenice prazne stoje,
ključ mi se u ruci nađe,
nema oče riječi tvoje,
evo nam o hridi lađe.

Sve polako loza vene
plodnog trsja na proplanku,
gledam samo uspomene
na umrle oca, majku.

Rasplete se paučina
svud po zidu starih dvora,
razdvoji nas ta tuđina,
tužan čovjek plakat mora.

Umre otac, umre mati
i što bi' od tog života ?
Sve je samo tužna bajka
poput pjesme plačnih nota.

Pjesme koju stvori dijete
ocu, majci na visini,
punu bola i jauka,
šalj je pozdrav domovini.

Iz daleke Australije
doći ću u moju Čaru,
za čekat mi više nije,
obić' svaku stazu staru.

Duž Korčule proputovat,
jadransko poljubit more,
al' sudbinu neću psovat
što mi vani sviću zore.

Croatio, Australijo,
mog života dvaju praga,
ja sam ipak sreću snio,
svaka mi je od vas draga.

UDRUGA ŽENA "KRUG"

Poštovane gospođe, poštovana gospodo,
dragi prijatelji,

srdačno vas pozivamo da svojom nazočnošću i ove godine uveličate ko-
memorativno okupljanje za žrtve Bleiburga i križnih putova

I ZVIJEZDA NADE DANICA ...
Mučenici iz obitelji Blažeković, Medvidović i Majer

koje će se održati
u srijedu, 4. svibnja 2011. u 20.00 sati
u dvorani „Vijenac“ na Kaptolu 29a u Zagrebu (Sjeverna kula uz
Katedralu)

U programu će sudjelovati dramski i glazbeni umjetnici. Uz prikaz obi-
teljskih fotografija pokušat će predočiti sudbine nevinih ljudi koje su
jugoslavenski komunisti otjerali u smrt.

Ulaz je slobodan, no ako ste u mogućnosti, molimo Vas da telefonom ili
elektronskom poštom rezervirate mjesto u dvorani.

Vašem se dolasku iskreno veselimo.

Udruga žena „Krug“: Zdravka Bušić, Biserka Cetinić, Zorka Zane, Cika
Mikolčić, Zorica Rukavina, Maja Šovagović, Marija Šprljan, Željka Zni-
darčić, Đurđa Puškaš, Smiljana Šunde, Anđa Lovrić i Maja Runje, tel.
46.68.137, 091-95.78.969 (Runje), 098-17.26.143 (Bušić), 33.71.281
(Rukavina) i 098-772.217 (Cetinić).

Dragutin Šafarić: Stazama Bleiburga

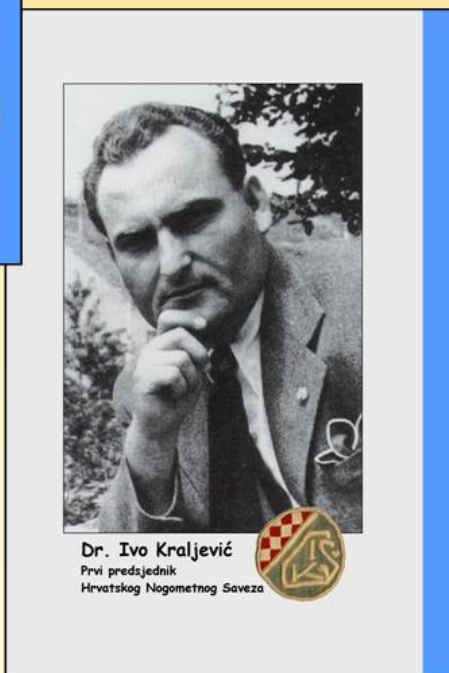
Ognjište

Nakladna zadruga
Zagreb, Pete poljanice 7
e-mail:
naklada.ognjiste@gmail.com

Nova knjiga!

Sve o povijesti
Prvog Hrvatskog
Gradjanskog
Športskog Kluba
Zagreb
na 944 stranice

Dr. Ivo Kraljević
Prvi predsjednik
Hrvatskog Nogometnog Saveza

OGNJIŠTE Nakladna zadruga, Zagreb, Pete poljanice 7,
PJ Hrvatska knjižara, Zagreb, Četvrte poljanice 8, www.knjizara.hrvatskauljudba.hr,
e-mail: lovorka.dragun.mirkovic@gmail.com, naklada.ognjiste@gmail.com

SVETI JURAJ U KAŠTELIMA

Renata Dobrić, Kaštela

Na Vazmeni ponedjeljak Sućurani su proslavili blagdan sv. Jurja, nebeskog zaštitnika župe i Dan Kaštel Sućurca.

Dr. don Emanuel Petrov: Ne smijemo odustati od Božje istine!

Na Vazmeni ponedjeljak, **25. travnja**, župljani Župe sv. Jurja mučenika iz Kaštel Sućurca su ove godine ujedno proslavili i blagdan svog nebeskog zaštitnika, Sv. Jurja mučenika. Pored starohrvatske crkvice Sv. Jurja na brežuljku Putalj, na obroncima Kozjaka, ujutro je održana Sv. Misa s blagoslovom polja i polaganjem prisege novoimenovanih glavara, dok je u 19 sati Sv. Misa održana i u župnoj crkvi Sv. Jurja m. Više stotina vjernika odazvalo se pozivu sućuračkog župnika, dr. don Emanuel Petrova, te su se već za ranog jutra zaputili hodočastiti u kolijevku naše vjere – na Putalj, obnoviti u ovim kriznim vremenima naš pradjedovski zavjet vjernosti Bogu.

Nakon svečanog Misnog slavlja, koje je predvodio sućurački župnik dr. don Emanuel Petrov, vjernici su, u skladu s davnim sućuračkim običajem, proslavu nastavili u okolici crkvice Sv. Jurja na Putalju, koju je dao izgraditi pobožni hrvatski vladar, **knez Mislav, davne 839. godine**, a koju je potom njegov sin Trpimir u čuvenoj Trpimirovoj darovnici, u kojoj se po prvi put spominje hrvatsko ime, poklonio splitskoj nadbiskupiji.

U podnožju crkvice Sv. Jurja kasnije se razvilo naselje u kojem su živjeli preci današnjih Sućurana, a koje danas nosi naziv Kaštel Sućurac.

Što je istina u današnjem svijetu?

U propovijedi, župnik dr. Petrov istaknuo je posebnost mjesta na kojemu je održano današnje slavlje, jer je upravo na padinama Kozjaka stvarana najranija hrvatska povijest i upravo su tu položeni temelji za najdražu nam domovinu Hrvatsku.

"Rimski car Dioklecijan je u svoje vrijeme imao svoju istinu, kojom je govorio kako je on Bog. I

toj istini klanjao se gotovo čitav tada poznati svijet Rimskoga carstva. Nasuprot cijelom poznatom svijetu, nasuprot stotinama tisuća koje su tamjan prinisile caru, našao se visoko pozicionirani čovjek, sv. Juraj, koji se usprotivio toj istini, **rekavši Dioklecijanu kako on nije Bog, već samo čovjek i smrtnik**. Kako reče Isus pred Pilatom: Ne bi imao nikakve vlasti, da ti nije dano odozgor! Od Boga imamo sve što jesmo! Sv. Juraj je, ne htijući se pokloniti caru Dioklecijanu, dao svoj život i prolio svoju krv za tu istinu. Mi se danas kao Pilat možemo zapitati: Što je istina u današnjem svijetu?"

Govoreći o liku sv. Jurja, koji simbolizira pobjedu dobra nad zlim, hrabrosti nad strahom i svjetla nad tamom, župnik je napomenuo kako se svi moramo upitati koliko smo spremni žrtvovati sebe i svoj položaj u borbi dobra protiv zla, i za samu istinu, kao što se za istinu žrtvovao i Sv. Juraj:

Poruka slobode nije uplašila Sv. Jurja, a neće ni nas!

"Ovaj svijet danas svima nama servira nekakvu svoju istinu. Te smo istine svi svjedoci, i žalost često puta neugodno iznenađeni, da se treba prisjećati one vrlo neugodne čestitke u petak prije Cvjetne nedjelje, kojom je **izrečena presuda jednom cijelom narodu** i kojom je rečeno što je 'istina'. Sv. Jure danas nas opominje, zapovijeda i od nas traži: Čovječe, **imaš glavu koju ti je Bog dao kako bi s njom razmišljao, imaš slobodnu volju, kako bi**

po njoj mogao odlučivati, dužan si misliti svojom glavom i svojom slobodnom voljom, odlučiti izabrati što je dobro, a što zlo. Nije i ne mora biti istina ono što vladar proglasi, bez obzira na broj pristaša! Dužan si, čovječe, misliti svojom glavom, i odlučiti što je dobro, a što zlo." - rekao je dr. don Emanuel Petrov, nastavivši:

"Iz naše hrvatske kolijevke danas tvrdimo kako **nije istina ono što su ovozemaljski moćnici proglasili prije samo nekoliko dana.** To ne samo da tvrdimo, nego će mo svojom vjeron i svojom pobožnošću, i dokazati. **Ne smijemo odustati od Božje istine.** Ta poruka slobode nije uplašila sv. Jurja, a vjerujem kako ne će ni nas. Njega nije uplašila zato jer se služio svojom savješću. Nije služio niti svojim, a niti carevim interesima. I zato valja danas prisjetiti se kako smo na to obvezni i mi, služiti Božjim interesima na ovom svijetu, bez obzira na kojem mjestu, i na kojim položajima u mjestu i u državi i upravi se nalazili. To će onda biti i postati kao kvasac istine, kao kvasac vjeroispovijesti. To je danas naša dužnost i to je danas naša obveza." - istaknuo je sućurački župnik, rekavši kako se sve ovo odnosi i na no-voizabrane glavare.

“Lijepa naša domovino!”- razlijegalo se obroncima Kozjaka

"Biti poput sv. Jurja u njegovoj župi, znači po svojoj savjesti u suradnji sa župnikom raditi na izgradnji svoga mjesta, ove zajednice i ove

obitelji. Sv. Juraj je bio neustrašiv, i ništa ga nije pokolebalo. Vjerujem da neće ni vas u radu za Božju istinu i za čovječju istinu, jer danas svi molimo za Vas. Oni koji su prije Vas obnašali ovu časnu dužnost, to su znali, i neka ih Bog uistinu nagradi i uračuna u pravednost, a po zagovoru sv. Jurja Vama iskaže svoj blagoslov, kako biste mogli časno obnašati ovu dužnost u narednom mandatu." - ovim riječima zaključio je sućurački župnik svoju propovijed, nakon koje je održan blagoslov polja.

Ponosno otpjevavši hrvatsku himnu „Lijepa naša domovino“, čiji su se stihovi razlijegali obroncima Kozjaka i iznad čitavog Kaštelanskog zaljeva, u samoj kolijevci hrvatske državnosti, gdje je još u stoljeću sedmom po prvi put kročila noga naših hrvatskih predaka, brojni vjernici su se u zajedništvu nastavili družiti na Vazdanu, uz domaće vino, grah, pečeno meso i pjesmu.

Običaji: Sućurački vazdan na Putalju

Nebeskog zaštitnika sv. Jurja mučenika sućuračka župa Svetog Jurja proslavlja 23. travnja misnim slavljem koje se održava u crkvi Svetog Jurja na Putalju na obroncima Kozjaka, na čijem mjestu je knez Mislav 839. godine dao sagraditi starohrvatsku crkvicu, koju je potom njegov sin Trpimir u čuvenoj darovnici, u kojoj se po prvi put spominje **hrvatsko ime**, poklonio splitskoj nadbiskupiji.

O novijoj povijesti sućuračkog “vazdana”

Na blagdan Svetog Jurja Sućurani nakon Svete mise služene na Putalju ostaju na **“vazdanu”**, pri kojemu nastavljaju s **cjelodnevnim druženjem i uživanjem u hrani i razgovoru.**

Prema podacima iz biltena Društva za očuvanje kulturne baštine Podvorje “Sućurački muzealac” iz 1995. godine u tekstu pod nazivom “Vazdani na Jurjevo u Kaštel Sućurcu”, navodi se kako su ovi običaji vjerojatno dugovjekni, a kako cjelodnevni boravak na Putalju današnjeg tipa sigurno datira iz vremena industrijalizacije Sućurca.

Naime, prva obnovljena intenzivnija svetkova-

nja nakon davnih vremena započela su 20-ih i 30-ih godina 20. stoljeća, poglavito **nakon obnove crkve Svetog Jurja 1926. godine**, dok su se poslije svršetka 2. svjetskog rata pogoršanjem političkih prilika u državi smanjivali i organizirani vazdani u Kaštel Sućurcu.

Šezdesetih godina prošlog stoljeća, koje su prethodile "hrvatskom proljeću", opet je došlo do cjelodnevnog svetkovanja Jurjeva na Putalju, nakon čega je opet uslijedila stagnacija, koja se nakon toga nadovezala na početke iskapanja na Putalju i na obnovu crkvice, da bi običaj "vazdana" nakon stjecanja neovisnosti Republike Hrvatske i dovršetkom obnove svetišta opet bio obnovljen.

U Jurjevoj crkvi u Sućurcu recitirana je pripovijest o mučeništvu sv. Juraja

U znanstvenom članku Marka Dragića pod nazivom "Apotropejski obredi, običaji i..." navedeno je kako je sveti Jure iznimno štovan svetac kod mnogih naroda, kojemu su Hrvati od romanike gradili crkve kao npr. u Putalju kod Solina u 9. stoljeću, a sv. Jure je bio i zaštitnik Poljičke Republike, dok je u današnje vrijeme zaštitnik Visa, Senja, Lovrana; Barcelone, Genove; Engleske, Portugala, Armenije, Gruzije itd.

Od 6. st. legende pripovijedaju o njegovoj mučeničkoj smrti, dok se od 12. st. pripovijeda o čudesima koja su se dogodila po zagovoru sv. Jure, a od tada do danas u usmenoj je komunikaciji motiv sv. Jure koji je kopljem probo zmaja.

Godine 1380. nastala je prva hrvatska lirska pjesmarica u kojoj je prva pjesma Pisan svetoga Jurja. Danielle Farlati (1690.–1733.) u djelu "Illyricum sacrum" navodi kako se pokatkad običavalo prije Svete mise u "Jurjevoj crkvi u Kaštel Sućurcu recitirati vrlo zbijenom mnoštvu s povišenog mjesta (...) ugodnim ritmom **hrvatski pisane povijest o životu i mučeništvu Sv. Juraja**, o glasovitoj njegovoj pobjedi u kojoj je ubio zmaja."

Ta se legenda kod Dalmatinaca skoro od 7. st. običavala izvoditi svake godine na Dan sv. Jure u njegovim svetištima.

Versificirana legenda o sv. Jurju koji je kopljem proboo zmaja i tako spasio Širin grad, pridodana je Kačićevu Razgovoru ugodnomu. Diljem Bosne i Hercegovine i Hrvatske, Hrvati i danas kazuju prozne i stihovane legende o sv. Juri."

O knezu Mislavu

Nakon Borne i Vladislava **na prijestolje dolazi oko 835. knez Mislav**. Knez Mislav je bio veoma pobožan vladar, koji je počeo graditi prve kulturne i crkvene zadužbine, pa je tako **sagradio i crkvu svetog Jurja na brijegu Putalj na obroncima Kozjaka** iznad današnjeg Kaštel Sućurca, te joj darovao zemljišni posjed i kmetove. Knez Mislav je tada donio i odluku prema kojoj splitska nadbiskupija na čelu sa tadašnjim biskupom Justinom mora dobivati desetinu od plodova i životinja s njegovog kneževskog posjeda u susjednom Klisu.

To je bio **prvi dar što ga je splitska crkva dobila od hrvatskog vladara na hrvatskom zemljištu**, što se pokazalo kao mudar politički potez, jer je splitska crkva tada **bila na bizantskom teritoriju pod carigradskim patrijarhom**. Od tada su uspostavljeni dobri odnosi sa ostalim dalmatinskim gradovima koji su kasnije postali dijelom Dalmatinske Hrvatske.

Knez Mislav je stolovao u Klisu, a na prijestolje je došao nakon Borne i Vladislava oko 835. godine, a poznat je po ratovanju s Mlečanima, o čemu postoje i zapisi. Naime, mletački

dužd Petar Tradonik je 839. godine sa svojim ratnom mornaricom krenuo osvojiti hrvatsko primorje, međutim, nakon teškog poraza od strane vojske i mornarice kneza Mislava kod primorskog dvorca Sveti Martin, ugovoren je mir sa hrvatskim knezom.

Knez Mislav je poznat i po dobroj organizaciji vojske na kopnu i moru, te po **jakoj pomorskoj floti**, tako da je hrvatska kneževina u doba njegove vladavine sve više jačala. Uvijek je imao na raspolaganju velik broj pješaka i konjanika, koji su tada rabili lukove sa strjelicama, mačeve, koplja i drugo oružje. Na raspolaganju je imao i dobar broj brodova s odgovarajućom posadom mornara-ratnika. **Naslijedio ga je knez Trpimir oko 845. godine.**

šiom Hrvatske

Svetog Jurja, zaštitnika zemlje, usjeva, zelenila i stoke, po mnogima obilježava **pravi početak proljeća**. Diljem kontinentalne Hrvatske priređuju se svečanosti temeljene na drevnim narodnim običajima, a jedan od najpopularnijih pučkih običaja kojim se obilježava početak proljeća su impresivni tradicionalni **Jurjevski krijesovi**, koji se pale uoči ili na samo Jurjevo, velike lomače čija svjetlost para noćno nebo iznad poljana i brda. Oko vatre se sakuplja mladež, djevojke i mladići plešu i pjevaju prigodne pjesme, a najhrabriji se pridružuju preskakanju vatre vjerujući da će se tako zaštititi od bolesti tijekom čitave godine.

U biltenu "Sućurački muzealac" br. 24 iz 1995. godine u tekstu "Hrvatski narodni običaji: Jurjevski krijesovi" autor Stjepan Dokušec-Lupoglav 1938. godine navodi kako se o Jurjevu pale krijesovi u Lici, Gorskom Kotaru, Posavini, Prigorju, te ponešto u Dalmaciji.

Tri načina Jurjevskih krijesova

Jurjevski se krijesovi pojavljuju na tri načina, a najstariji je način paljenje ovčih lomača načinjenih od drva i granja. Taj se krijes pali u prvi mrak, a povici: **"Na krijes, na krijes!"** odjekuju u noć. Na krijes dolazi čitavo selo, a tko na krijes ne bi došao, za njega se govorilo: neka je proklet, neka mu bude do sutra bukov lijes.

Momci zasebno preskakuju krijes s vjerovanjem da će se očuvati od bolesti...

Ponegdje se krijes palio o zalasku sunca ili na samo Jurjevo u podne, a preko ostataka krijesa tjeralo se blago, osobito stoka, kako komarci ne bi mučili stoku.

Treći način Jurjevskog krijesa bio je tzv. **kriještenje**, što je oblijetanje polja i sela sa zapaljenom rukovijeti slame, jer prema vjerovanju, dim čini polje plodnim i čuva žitarice od snijeti...

O Trpimirovoj darovnici, koja se čuva u Kaštel Sućurcu

Grad Kaštela obilježava Dan grada Kaštela upravo na datum 4. ožujka u spomen na isti datum daleke 852. godine kada je knez Trpimir darovavši crkvicu Svetog Jurja u Putalju splitskoj nadbiskupiji, u pisanoj darovnici izdanoj u **Bijaćima** po prvi put napisao **"knez Hrvata milošću Božjom"**, odnosno **"dux Croatorum iuvatus munere divino"**.

Putalj i crkvica Svetog Jurja

Prijepis Trpimirove darovnice iz 16. stoljeća danas se čuva u župnoj Riznici crkve Svetog Jurja u Kaštel Sućurcu koja se upravo nalazi u fazi preuređenja, a koja je zbog čuvanih eksponata od neprocjenjive nacionalne i crkvene važnosti.

Inače, Riznica je osnovana i uređena 1992. godine kada je Kaštel Sućurac proslavio **1.140-tu obljetnicu prvog naselja Putalj** koje se spominje u Trpimirovoj darovnici, te 600-tu obljet-

nicu današnjeg naselja uz more, odnosno današnjeg Kaštel Sućurca. Ujedno je tom prilikom detaljno istražen i obnovljen Putalj sa crkvicom Svetog Jurja, koji je glavni lokalitet iz Trpimirove povelje i zbog kojeg je darovnica i napisana.

Bijaći i crkvice Svete Marte

Na dan 4. ožujka kojeg je Grad Kaštela uzeo kao svoj imendan, ove godine se i navršava **točno stotinu i tri godine otkada je don Frane Bulić na mjestu i temeljima stare crkvice sv. Marte i hrvatskog dvora** gdje je stolovao knez Trpimir i gdje je izdao svoju darovnicu, **dao izgraditi današnju crkvicu sv. Marte u Bijaćima**.

Crkvice je izgrađena 1908. godine, a o činjenci kako su u Bijaćima stolovali hrvatski narodni vladari svjedoče i pronađeni bogati arheološki nalazi koji to potkrjepljuju, a među kojima se ističe **kameni namještaj starohrvatskog graditeljstva ukrašen pleterom**, te brojni ostaci drugih građevina uz starohrvatsko i antičko groblje.

Dragutin Šafarić: Stazama Bleiburga

Osim toga, i u prijepisu Trpimirove darovnice stoji: **"Ja knez Hrvata"** i "Učinjeno u mjestu koje se zove Bijaći".

Povelja kneza Trpimira - rodni list hrvatske državnosti

Prema mišljenju mnogih povjesničara, kojima je proučavanje hrvatske povijesti uža specijalnost, Trpimirova darovnica iz 852. godine ima veliko značenje i vrijednost kao **najstarija hrvatska vladarska isprava**, te ona u stvari predstavlja rodni list hrvatske državnosti. Osim toga, Trpimirova povelja je ujedno i prvi pisani dokument u kojem se spominje Hrvatska i ime HRVAT (u novije doba – op. ur.)

Trpimirova darovnica, koja je poznata još i kao Povelja kneza Trpimira, jest **najstariji sačuvani spomenik hrvatskog prava**, koji je napisan na latinskom jeziku, a nastao je **4. ožujka 852. godine**. To je i najstarija isprava s dvora nekog od hrvatskih vladara i ujedno je prva domaća isprava u kojoj se spominje hrvatsko ime.

Proučavajući raznu literaturu u kojoj se spominje Trpimirovo doba i Trpimirova darovnica, dolazimo do podataka kako je darovnica sačuvana fragmentirano, a budući da knez Trpimir u povelji za sebe kaže kako je vladar Hrvata "po Božjoj milosti", može se zaključiti kako je on kao vladar u to doba imao neograničenu vlast.

Crkvice darovana zbog duga u srebru

Prema povjesničarima, upravo je knez Trpimir (845.- 864.) Hrvatsku uzdigao do velike snage, a po njemu je hrvatska vladarska dinastija nazvana Trpimirovićima. Učeni benediktinac Gottschalk koji se u to doba sklonio na Trpimirov dvor u svojim spisima navodi kako je knez Trpimir uspješno ratovao s Bugarima i porazio bizantsku vojsku iz dalmatinskih gradova.

Prema povijesnim podacima, knez Trpimir je u Rižinicama kraj Solina, nedaleko od svoga dvora na Klisu, dao podići **prvi benediktinski samostan u Hrvatskoj**, a za opremanje samostanske crkve knez je od splitskog nadbiskupa posudio "nešto srebra".

Trpimir se splitskom nadbiskupu, s kojim je bio u dobrim odnosima, odužio upravo dariva-

njem posjeda u okolici Splita, odnosno darovao mu je već spomenutu crkvicu u Putalju, gdje su tada živjeli stanovnici današnjeg Kaštel Sućurca.

Upravo je bilješka o tom darovanju u današnje doba nazvana Trpimirovom darovnicom, a kao što je već spomenuto, predstavlja najstariji zapis sa spomenom hrvatskog imena. Pored toga, iz Trpimirova vremena potječe i prvi sačuvani kameni natpis s uklesanim imenom i titulom hrvatskog vladara iz samostanske crkve u Rižinicama.

Snažna Hrvatska u Trpimirovo doba

Trpimirova darovnica prema mišljenju povjesničara **dokazuje i postojanje Hrvata i prije Trpimira**, jer on njome potvrđuje darovnicu što je Splitskoj biskupiji podario njegov prethodnik knez Mislav, te Splitskoj nadbiskupiji ovom darovnicom još daruje crkvicu Svetog Jurja u Putalju na padinama Kozjaka i još neke posjede s kmetovima koji su se na tim posjedima nalazili.

Povelja dokazuje kako se u Trpimirovo doba upravo osnivala feudalna država, a feudalnu prirodu vladareve vlasti potvrđuje činjenica prema kojoj knez Trpimir raspolaze državnim teritorijem i prema kojoj posjeduje vlastite feu-

dalne domene. Osim toga, iz Povelje se može zaključiti i kako je tada knez Trpimir imao svoj aparat vlasti u kojemu su bili njegovi dvorjani i vojno-upravni službenici, odnosno župani, dvorski kapelani i ostali. Pored svega, knez Trpimir ovom je poveljom uspostavio i **pravo Crkve na ubiranje crkvene desetine**.

Međutim, iako je još priznavao franačko vrhovništvo, odnosno vrhovništvo nasljednika franačke vlasti u Italiji, lombardijskog kralja Lotara, knez Trpimir je vladao gotovo samostalno. O snazi Hrvatske u Trpimirovo doba svjedoči i **osnivanje hrvatske biskupije sa sjedištem u Ninu**, što prema povjesničarima koji proučavaju ovo razdoblje potvrđuje i kako je sredinom IX. stoljeća veliki dio Hrvata već prihvatio kršćanstvo.

Prema povjesničarima, na osnovu Trpimirove povelje može se zaključiti i kako se (**nova** – op. ur.) hrvatska država pojavila u trećem desetljeću IX. stoljeća.

Datum izdavanja Trpimirove darovnice proslavlja se kao Dan Grada Kaštela

Mnoge starohrvatske crkvice na padinama Kozjaka i čitavo kaštelansko područje koje obiluje nalazištima **odiše duhom naših hrvatskih**

predaka i podsjeća nas na hrvatske knezove i njihove darovnice koje su iznimno važne za hrvatsku povijest.

Uz veliku dozu ponosa Kaštelani su **datum izdavanja Trpimirove darovnice uzeli za datum obilježavanja Dana grada Kaštela**, a što je ustanovljeno otkada se “sedam kaštelanskih sela” u nezavisnoj i slobodnoj Hrvatskoj administrativno ujedinilo, a pri čemu je ipak svaki od sedam Kaštela zadržao svoju posebnost i osobnost.

Dragutin Šafarić: Stazama Bleiburga

ŠUMADINCI POD VLAŠĆU NOVOKOMPONOVANIH BIZNIS-SRBA

Teško je uvijek Hrvatima bilo sa Srbima. Posebno kad su Hrvati bili pod srbskom vlašću. Albancima je još gore. Ništa lakše nije Makedoncima, pa niti Crnogorcima. Nu, najteže je ipak Šumadincima. Taj drevni narod, zapravo istinski Srbi, ne smije ni dignuti glavu, kamo li reći da je narod, i to narod posve različit od onih ljudskih nakupina, koje danas sebe nazivaju Srbima. Ovo je priča o šumadijskom narodu, o Šumadincima i njihovoj čežnji za slobodom. (Ur.)

U ŠUMADIJI SU NEKAD ŽIVJELI PRAVI SRBI, SA KOJIM DANAŠNJI - NOVOKOMPONOVANI VEZE NEMAJU (3)

prof. Vladimir Ćorović: "Zemlja ŠUMADIJA hajdučka, doseljenička i pobunjenička", 1939.

Doseljavanje hajduka i uskoka

Naseljavanje Šumadije počelo je nešto življe **od druge polovine XV veka**, i to sa našim elementom od raznih strana, ali još ni za Karađorđeva vremena ono nije bilo mnogo intenzivno.

Kad je Karađorđe 1809. godine operisao u Novopazarskom Sandžaku, on je, vele predanja o naseljima Šumadije, "sagnao" dosta naroda iz tih krajeva u svoje, govoreći:

"Hajte u Šumadiju, tamo ima pustahije zemlje."

Po ispitivanjima stanovništva, **u Gruži je svega 58 porodica-starinaca, u Jasenici 49 u Smederevskom Podunavlju i u Jasenici ima ih svega 4,1%.**

Sastav šumadijskog stanovništva veoma je karakterističan.

U njemu je bilo, pre svega, ostataka **od starih, delimično i od najstarijih srpskih doseljenika**; njima se od XV-XVI veka pridružio **dobar deo kosovskog elementa**, koji se pomekao prema severu (Kosovci - po Cvijiću - Šumadiji uopšte uzevši predstavljaju

stare doseljenike od XVI do XVIII veka); u niskoj Šumadiji, početkom XIX veka, steklo se i **nešto doseljenika od Velesa i Bitolja, Katarance i Gramatika**; oko Kragujevca naselilo se **nešto Torlaka i Šopova**; sem toga u Šumadiju je došlo, još u XVIII veku, i **mного lića iz Crne Gore, Brda i Hercegovine**. Tu se, kako vidimo, nalazio i ukrštao veliki deo naših narodnih plemena i vršio jednu vrstu veoma korisne biološke selekcije.

"Nigde se doseljenici - naglašava J. Cvijić - nisu tako brzo prilagođivali novoj geografskoj i društvenoj sredini i nigde se nisu toliko ukrštali kao u Šumadiji."

"To su bili hajduci i uskoci - piše J. Skerlić, **samo po ocu Šumadinac**, a po poreklu doseljenik iz nikšićkog kraja - nemirni, odvažni, buntovni elementi, koji su morali od Turaka bežati u puste i velike šume šumadiške.

To hajdučko i uskočko stanovništvo nije moglo dugo trpeti tuđinsko, versko i političko i ekonomsko ugnjetavanje, i počev od kraja XVIII veka Srbija se stala buniti."

Petsto ljudi Koče kapetana

Borbenom raspoloženju Šumadije doprinosili su znatno i tri velika rata, koja su u XVIII veku vođena između Austrije i Turske na njenom području (1716-18, 1736-39, 1788-89). U tim ratovima Austrijanci su mnogo polagali na srpsku saradnju i **činili su sve što su mogli**

da što više izazovu Srbe na borbu protiv Turaka. Srbi su im se uvek odazivali i u izvesnim akcijama bilo je njihovog učešća gotovo koliko i austrijskog. Ova učešća u ratovima, ma kolika inače bila razočaranja zbog austrijskog povlačenja, dizala su ipak narodnu samosvest, pojačavala otpor, podržavala hajdučiju i omogućavala, u času krajnje nevolje, skloništa kod suseda. Turci su, posle svega što je bilo počeli da zaziru od njih i u dosta prilika bili su više skloni na pregovore s njima nego na borbu, bojeći se naročito srpskih veza sa ljudima preko granice.

Naročito se razvila borbena aktivnost Srba za vreme Kočine Krajine. Pred sam taj rat, u jesen godine 1787. ušle su austrijske vojne vlasti ne samo u bliže veze, nego čak i u neposrednu saradnju sa izvesnim srpskim junacima, koji su im se, kao dobrovoljni borci, stavili na raspoloženje za borbu protiv Turaka. Od tih dobrovoljaca obrazovaće Austrija posebne vojne odrede takozvane "frajkore", decembra meseca 1787. Tim odredima namenilo je austrijsko vojno vođstvo važan zadatak: oni su imali da budu prethodnici austrijske vojske i da, u isto vreme, podstiču narod u Srbiji na ustanak.

ŠUMADIJI

Blistava vizijo moje Šumadije,
kad mišljah ti si mrakom pogrebena,
ja osetih tada, kao duh, da bdije
i svetli u meni, kroz mračna vremena,

za uvek sunčana slika kosa rodnih,
i da utisnuta u dušu mladića -
pečat nerazlomljen snom čežnja
besplodnih
ti stojiš u meni, zoveš na otkriće.

Kaljen tvojom verom, pisan tvojom snagom,
mala, sitna slamka među viorima,
ja potonuh na dno, i za senkom blagom
uzdigoh se opet svetlim timorima.

Ali sve što mišljah da sam hteo,
sad vidim, beše samo tvoja volja:
ti si duh, krv moja, ti si život ceo,
a sve moje reči glas tvoga su polja.

Glas tvoga su polja i šum tvoga zbora
svi moji zanosi i sni nedostižni,
moje srce pir je tvojih razviora,
duša - to su ljudi tvoji tihi, brižni.

Moj život šta može biti sada,
taj život koji je trn sa tvoga gloga?
Šta može da bude kap kiše što pada,
i šta je jedna zvezda u rukama Boga!

Prah prašine tvoje suncu zavitlane,
i kad padnem putem vatre gde trepere,
na mom će grobu tvoje lipe grane
da šume još glasom tvoje svetle vere...

SVEČANO USTOLIČENJE PRVOG MITROPOLITE HRVATSKE PRAVOSLAVNE CRKVE (3)

"Nedjeljne vijesti", Zagreb, 8. lipnja 1942.

*Nezavisna Država Hrvatska
nije više ničija nego hrvatska,
ona je dobro hrvatskog
seljačkog naroda.*

Poglavnik

Iza ovog svečanog čina započela je liturgija, koju je služio uz brojnu pratnju Preosvećeni Germogen, prvi puta kao zagrebački Mitropolit Hrvatske pravoslavne crkve. Svečanoj liturgiji prisustvovali su brojni vjernici Hrvatske pravoslavne crkve, koji su s osobitom pobožnošću pratili sveti obred.

Za samog čina ustoličenja, kao i za vrijeme svečane liturgije vjernici su s osobitom pažnjom pratili svete obrede, vidljivo dirnuti ovim najznačajnijim danom u životu Hrvatske pravoslavne crkve. Kad je ministar dr. Jozo Dumandžić čitao Poglavnikovu odredbu o imenovanju zagrebačkog Mitropolite u osobi Preosvećenog Germogena, odvio se najprije iz grudiju Mitropolite, a onda i iz srdaca vjernika topao uzdah: "Hvala mu."

Kad je čitano Mnogoletje za Poglavnika molitva je vjernika bila topla i iskrena, kako bi Gospodin dao snagu i dug život Poglavniku, onome, koji je ostvario ne samo vjekovnu težnju svih Hrvata **obnovu Nezavisne Države Hrvatske**, nego koji je i Hrvatima pravoslavne vjere omogućio osnivanje posebne hrvatske, narodne pravoslavne, crkve koja ne će ovisiti više ni od koga drugoga, do li od Hrvatske, njezinih pravoslavničkih vjernika i nauke svetog pravoslavlja.

Molitva za Poglavnika, Nezavisnu Državu Hrvatsku, kao i za sve glavare hrvatskih građanskih i vojničkih oblasti ponovljena je u diptihu za svečane liturgije, pa su se oči pobožnih vjernika i svećenstva i opet uzdigle pred prijestolje Gospodina, kako bi udijelio sreću i blagoslov Poglavniku, Nezavisnoj Državi Hrvatskoj i cijelom hrvatskom narodu, da u slozi i ljubavi izgradi sretnu budućnost čineći dobra, i Bogu ugodna djela.

Na koncu svetih obreda, za nafore, pristu-

pio je Mitropolit predstavnik crkvene općine g. **Petar Lazić**, koji je pozdravio Mitropolitu u ime njegovih vjernika, čestitao mu i zaželio dugo vladanje na duhovnu korist vjernika i **sreću hrvatske države i hrvatskoga naroda**. Mitropolit je okružen vjernicima izišao iz crkve dijeleći svoj arhijerejski blagoslov vjernicima, koji su ga srdačno pozdravljali i odpratili do samovoza.

I svećenstvo i vjernici izricali su svoju sreću i zadovoljstvo, što je Poglavnik ostvario i njihovu davnu vjersku težnju, osnutkom samostalne, autokefalne hrvatske pravoslavne crkve, te udario u tako kratko vrijeme čvrste temelje ustroju Hrvatske pravoslavne crkve, koja će djelovati na cijelom području Nezavisne Države Hrvatske, ostvarujući duhovna dobra njezinih vjernika.

Vjernici su s oduševljenjem primili posebnu pažnju Poglavnika prema Hrvatima pravoslavne vjere i Hrvatskoj pravoslavnoj crkvi, koja se očitovala u Poglavnikovom daru križa i bijele kamilavke prvom arhijereju Hrvatske pravoslavne crkve i prvom Mitropolitu zagrebačkom, koji je danas ušao u kanonski posjed svoje eparhije na svečan način, praćen toplim željama svih pravoslavničkih vjernika i svih Hrvata.

I ova je današnja svečanost bila opet čvrsti kamen u sređenju i ojačanju Nezavisne Države Hrvatske, prave majke i čuvarice svih Hrvata, koju jednako ljube svi Hrvati.

Dolazak Mitropolita preosvećenog g. arhiepiskopa Germogena pred crkvu sv. Preobraženja

HRVATSKA I USTAŠTVO (4)

Mile Boban, Texas, USA

Gledajući danas poslije 70-80 godina u ovu karakteristiku, koju nam je predočio Mato Rajković, može se nedvojbeno reći da su tada Hrvati bili Hrvati i žrtve srbokraljevske diktature bilo u kojoj pokrajini Hrvatske. Nije ih se pitalo niti prozivalo po pokrajini, već po državotvornom hrvatskom osjećaju. Sada bi se, i to sa velikim pravom, mogle velike pohvale pripisati dr. Anti Paveliću, koji je u svojim državotvornim vizijama imao na umu isključivo Hrvate bez ikakvih provincijalnih prozivki.

Ustaški pokret u emigraciji još nije "propupio" niti se je još dovoljno razgranao, beogradsko-kraljevske vlasti provode svoj teror i pritisak nad Hrvatima.

Žrtve se povećavaju: 18. veljače 1931. godine u Zagrebu je ubijen hrvatski političar i učenjak dr. Milan Šufflay. To ubojstvo je počelo otvoriti oči Hrvatima (ponekim), koji još nisu uopće znali za postojanje Ustaškog Pokreta, ali su zato uvidjeli kuda ide srpska kraljevska diktatura.

Kada je dr. Ante Pavelić osnovao Ustaški Pokret

1929. godine, je li on tada slutio da je Ustaški Pokret poistovjećen s Hrvatskim Narodom!?

Mnogo se toga može prigovoriti dr. Anti Paveliću, ali za sigurno mu se ne može prigovoriti da nije volio Hrvatsku.

Za tu ljubav prema Hrvatskoj osnovao je Hrvatski Revolucinarni Pokret Ustaša, jedinu u to doba hrvatsko-državotvornu organizaciju, kojoj su manjkala sva moguća državnička praksa i iskustvo.

To je donekle i moglo bi se reći potpuno razumljivo, jer nismo imali svoje vlastite države Hrvatske s uhodanim državnim aparatom i iskustvom. Zato je sve to palo u brigu i na leđa dr. Ante Pavelića. On je uzeo vrlo jako ozbiljno osnutak Ustaškog Pokreta. Da bi ovaj mogao djelotvorno služiti osnovanoj svrhi, dr. Ante Pavelić izrađuje USTAŠKA NAČELA.

Ja ću ih ovdje u nastavcima prikazati u originalu kako su bili zamišljeni, tiskani 1. lipnja 1933. godine i (djelomično) u djelo sprovedeni.

U domovini srpski teror ne prestaje, povećava se. Hrvatskom narodu treba:" Plug i brana Hrvatima su hrana, a Ustasa to mu je obrana."

Poslije ubojstva dr. Milana Šufflaya, srpska kraljevska diktatorska vlast ne prestaje s ubijanjem Hrvata. Već sutradan, **19. veljače srpske vlasti su objesile Antuna Pogoreleca** na temlju zakona "za zaštitu države". Čije države? Naravno srpske. Hrvatska časa GNJEVA se puni. Hrvati u Argentini, u Buenos Airesu osnivaju organizaciju "Hrvatski Domobran" i pokreću novinu mjesečnik pod imenom "Hrvatski Domobran". U Belgiji, gradu Seraing, gdje je bilo mnogo Hrvata, okupljaju se i osnivaju "Hrvatski Savez za Slobodu i Nezavisnu Državu Hrvatsku". U Americi oni Hrvati koji su u tu zemlju došli s austrijskim i mađarskim putovnicama kao Austrijanci i Mađari, a ne Hrvati, počeli su se okupljati u hrvatska društva, učlanjivati u "Hrvatski Domobran", upoznavati američku vlast sa srpskim terorom nad hrvatskim narodom u domovini Hrvatskoj. Sve to srpska kraljevska vlast pomno prati i svako izraženo hrvatstvo sudi po zakonu "za zaštitu države". **U Beogradu je obješen 11. kolovoza 1931. godine hrvatski borac Ivan Rosić kao Ustasa**, iako nije bio Ustaša, a u našem glavnom gradu Zagrebu obješeni su **25. rujna iste godine Marko Hranilović i Matija Soldin kao Ustaše**. Svi ovi zločini su povod Ustaškim Načelima.

Dragutin Šafarić: Stazama Bleiburga

POČETAK GRAĐANSKOG RATA (3)

Zbivanja u ustaničkim krajevima 1941. teško se, po mišljenju autora novog "Danasovog" feljtona, mogu podvesti pod uobičajenu interpretaciju da se radilo o "ustanku naroda Hrvatske" dignutog "protiv okupatora", a "pod vodstvom KPJ"

Vladimir Mrkoci, Zagreb

Na koncu, o ustanku protiv okupatora najautentičnije svjedoče i sami okupatori Talijani. Tako guverner Bastiniani 28. srpnja iz Zadra javlja vladi u Rim "da pokretnije uperen protiv Talijana i da stanovništvo Like, želi da ima garnizon od talijanskih trupa", te da su pobunjenici predali pismenu peticiju talijanskim trupama u Kninu. U toj se peticiji, između ostalog, navodi:

"Stanovništvo Like moli talijansku vojsku da smesta zauzme cijelu zonu provincije, jer ne može više da živi od hrvatskog tlačenja. Željno vas očekujemo. Stanovništvo i četnici".

Zatim dalje javlja kako ustanici ne napadaju talijanske oficire već im pomažu i kako je "vodstvo revolucionarnog pokreta" izdalo pismenu okružnicu kojom se naređuje da **ne treba uznemirivati Talijane**.

Komanda 6. artiljerijskog korpusa izvještava 29. srpnja o pobunjenicima:

"Ovi elementi su nam izjavili da nisu protiv Talijana, doista oni pokazuju poštovanje prema našim oficirima i pomažu im u uspostavljanju saobraćajnih veza, već samo žele da ih naše trupe zaštite."

Karabinjeri iz Zadra 31. srpnja izvještavaju guvernera Dalmacije:

"Potvrđeno je da je pokret usmjeren isključivo protiv ustaša i da bi naročito stanovništvo Like i Bosne sa oduševljenjem prihvatilo pripojenje Italiji."

Karabinjeri. iz Zadra ponovno javljaju 2. kolovoza:

"Na našu granicu dolaze Srbi koji traže pomoć i zaštitu moleći aneksiju Krupe Italiji."

Dragutin Šafarić: Stazama Bleiburga

Komandant 23. artiljerijskog puka 9. kolovoza obavještava:

"Naši kamioni koji su ovdje svi snabdjeveni talijanskim zastavama i koji prolaze zonama okupiranim ili kontroliranim od naoružanih Srba ne samo da su neometani već im se kliče i upućuju oduševljeni povici Živjela Italija, Živio kralj. Živio Duće",

zatim kako Srbi

"ne propuštaju priliku da izraze živu želju da talijanske trupe jednoga dana okupiraju zemlju da bi se oslobodili ustaškog nasilja i u tom bi slučaju oružje odmah predali Talijanima".

Ovakovih peticija i izvještaja ima više u domaćim arhivima, a zacijelo će ih se još više naći u još neistraženim talijanskim arhivima.

Krenimo i na **treći dio mita o ustanku u Hrvatskoj**, izražen, u sintagmi "pod vodstvom KPJ". U najvećem dijelu pobunjenog područja **nema niti organizacija komunista, pa čak niti članova Komunističke partije**.

Samo u manjem dijelu bilo je nekoliko komunista, ali ne i organizacija KP.

Njihova uloga u dizanju ustanka bila je **beznačajna**. Niti su bili vođe, niti su pripremali ustanak, **čak nisu niti znali da se priprema**. Tek kasnije u tijeku ustanka u nekim će se mjestima malobrojni komunisti infiltrirati u vodstvo, ali ne radi uticaja i ugleda KPJ,

niti radi svog programa, već, kako su sami izjavljivali, **radi ugleda SSSR-a**, na vezu s kojim su se pozivali. čiju pomoć su obećavali čiju pobjedu su očekivali.

U cijeloj južnoj Lici u centrima bune **nema niti jedne organizacije KP**. Nekolicina komunista (prije rata, 3 ili 4) **ili su pobjegli ili su otišli na rad u Njemačku**. Oko općinskog središta Srba ima desetak četničkih odreda. Slično je u Gračacu, Korenici, Udbini. Oni kasnije proglašavani i zatim degradirani "vođe" ustanka u Lici **ne sudjeluju u dizanju ustanka**, niti znaju za njegovo pripremanje. Štoviše, nemaju međusobne veze i ne znaju jedni za druge u doba izbijanja bune.

U Kninskoj krajini i Bukovici također nema niti organizacije KP niti komunista, kako to jezikom partijske frazeologije komentira jedan "istofičar":

"U Kninu i na sektoru Kninske krajine u tom momentu nije postojao najneophodniji minimum organizacije KP",

ali je zato oko Knina u selima **postojalo desetak četničkih odreda**, čak i nekoliko četničkih štabova.

U Bosanskoj krajini, slično kao i u južnoj Lici, **nema komunističkih grupa**, ali zato postoji mnogo četničkih odreda i štabova. Od desetak

Dragutin Šafarić: Stazama Bleiburga

odreda koji postoje u okolici Drvara **samo u jednom od njih bilo je nekoliko komunista**. I sam ustanak izbio je protiv volje i bez znanja komunista. Oni su, dapače, bili protiv ustanka, jer ga je željela dignuti **"buržoazija uz pomoć Talijana"**. U Drvaru se komunisti ne pozivaju na KP niti CK KPJ, već na neki izmišljeni Centralni odbor narodnog oslobođenja u Beogradu.

Jedino je na Kordunu i Baniji nekolicina komunista sudjelovala u dizanju bune, ali **niti kao vođe niti kao organizatori**, već su se pridružili grupama pobunjenih seljaka i poticali ih na akciju, djelujući više kao provokatori nego kao organizatori. Ali, već nakon prvih ofenziva ustaša narod se pobunio protiv komunista. Na nekim mjestima **"narod ih grdi i odbacuje"**, na drugima optužuje ih zbog **"mračnih ciljeva"** i ubija, a na trećim **"hapse i žele strijeljati"**. Osim ovih, postoje još neke činjenice koje mogu dokazati apsurdnost tvrdnji o **"vođećoj ulozi KPJ"** u dizanju bune.

Ustanak je izbio u Južnoj Lici gdje nema komunista, a u sjevernoj, gdje ih ima nekoliko, nema ustanka. U Bosanskoj krajini uopće nema organizacije KP, ali je izbio ustanak, dok u centralnoj Bosni, gdje ima komunista i organizacija, u Tuzli čak i više nego u cijeloj sjeverozapadnoj Bosni sa Bosanskom krajinom, nema ustanak.

Dragutin Šafarić: Stazama Bleiburga

BAZALO (53. nastavak)

Dr. Mile Budak, hrvatski književnik, političar i državnik

- Duša valja: i nijov je dija zemlje priša u Kikinu zadrugu - reče Marija nekako s posebnim naglasakom i posebnom bojom i prizvukom. Da li je to bilo rečeno baš posve bez primisli, ne bi se bilo moglo sa sigurnošću ustanoviti, al je neki prizvuk svakako bio. Ivan je to dobro razumio, al ni na to ne reče ni riječi. Pustio je, da sve kraj njega teče kao da ga se uopće ništa ne tiče. Zapravo: tako i jest. Njemu je posve ravnodušno, tko će zemlju uživati i koliko će je tko imati. On tome pitanju nije pridavao savršeno nikakove važnosti pogotovo u ovom slučaju, koji se njega nikako ne tiče, jer on nije na dijelu s djecom pokojnog strica Tome. Ona su skupa s Antom, kao što je on s Maletom.

- S dicom je prišlo u veljabinu zadrugu lipe zemlje - tumačio je Josica. - Da nije ništa drugo, man unaki pusti Dolac Kresojića, bilo bi da se pripovida! Al est i druge zemlje puno.

- Nego, mnogi pametno vele, da ne bi bajlili Katu za sve Kresojića doce, a ni Martinu da nije lako pogoditi - govorila je Marija. - Kata j' kukavna, vaik bolesna i noga joj edna slaba, a druga ne valja ništa, man vaik prikovana uz priklade, a Martin reži najprije na sebe, a unda na svakog oko sebe. I nije mu lako, jedna ti sam, grdna moja rano, i za njim. Sad već momak i lip u licu ka jabuka, a savije se ka puž.

- Nego, nije Marija više dite, man, eno, izresla prava cura - reče Josica. Ivan je sve mirno slušao i smišljao, kako bi se što brže i što lakše izmakao, no kajganu je morao pojesti il se posvaditi. Sa velikim zanimanjem pogledao i promatrao, kako su divno osvijetljene glave tih dobrih ljudi mislima najnesebičnijeg prijateljstva, pa ga je to zabavljalo, zadovoljavalo i olakšavalo mu teret zakašnjavanja.

Uprav moram ići - rekao je i ustao. - Još bi s vami sidije, kad bi bilo potriba, a kad nije, unda moram ići.

Nagovarali su ga, da još ne ide kao da su doista imali kakav osobit razlog, da ga još zadržavaju. A nije bilo na stvari uprav ništa, nego su samo smat-

rali svojom dužnošću, da se tako drže prema njemu, jer ga već davno ne vidješe i jer se je u njima, u nekom skrovitom kutiću duše i kod Marije i kod Josice, budila sućut prema tome dobrom čovjeku. Ipak je to strašno: iz onake kuće, a ovakav momak, pa se odmetnuo kao da nije pri sebi, iako svi znadu, da je i pametniji i bolji od mnogih i mnogih, koje uvažavaju i poštivaju kao uzorne ljude u svakom pogledu. Ovaj luta, baza bez ikakova cilja, a i bez ikakova razloga, osim onog, kojeg je donio u sebi, kao poputbinu iz prijašnjeg života. Ljudi tako razmišljaju i umuju, jer drugačije ne mogu razumjeti, zašto bi Svemogući baš njemu ostavio taku pokoru, da je nije negdje prije zaslužio. Budući da je duša vječna i besmrtna, svakako je živjela i prije neg je došla, božijim dopuštenjem, u ovo naše krhko tijelo na ovom planetu. Kad je živjela, morala je imati i sadržaj tog života, koji je bio ili dobar il loš. Tako bi se to dalo rastumačiti, pa donekle i razumjeti, no budući da o ovom nisu nikad ništa čuli od plovana, a nije nikad čitano ni iz svetih knjiga, onda to sigurno nije tako, nego nekako drugačije ---

Ivan se nije nigdje istrčavao, da sam reče svoje mišljenje o svojoj sudbini. On ju je nosio savršenirom i zadovoljstvom, da su se svi, koji su ga pobliže poznavali, divili njegovu držanju. Naravno: svaki je bio u najvećoj napasti i kušnji, da ga ipak proglaši ludom, no kad bi se pobliže zabavio njegovom pojavom i promotrio je sa svih strana, morao je svaki najzad priznati, da je tu toliko pojava, koje čovjek ne može rastumačiti svojim običnim shvaćanjem i znanjem, koje crpi iz vrela, koja mu pružaju i iz kojih mu je dopušteno piti. Ako posegne dalje, može se strovaliti u bezdanku, a ako ipak nađe tvrdo tlo pod nogama, a dosad je bilo nepoznato il barem nepriznato, proglasit će ga svakako zločincem, koji svojom drskošću zalužuje najstrašnije muke poslije ovog veoma mukortpnog i nejasnog života. Što znamo?! Ništa. Samo nas vjera spašava. Ona je držala i Ivana na njegovim trnovitim putovima i činila mu, da trnje nikad i nigdje ne osjeti! On je vidio na vrhu Svetog Brda Učitelja i Vođu u svojoj Njegovoj ljepoti i sjaju, čuo je Njegove rieči, osjetio je Njegovu blizinu kao što osjeća zrak oko sebe i sad živi u najsavršenijem miru i zadovoljstvu ---

ali u potpunom neskladu sa cijelom svojom okolinom!

Lomio se je u sebi, da li bi noćio kod majke ili bi se uklonio i otišao kud bilo. Išao je polagano, s noge na nogu i posve neodlučno kao da uobće ni ne zna, kud kani. Izgubio se je u posve nejasnim i neodređenim mislima, pa nije ništa oko sebe ni vidio ni mirisao. Gibao se je naprijed, jer je tako pošao. Misli su mu se rasplinule u neku nejasnu maglu još prije neg su i nastale s određenim sadržajem, a vid mu je lutao obroncima Velebitove goleme tjelesine, a nije ni gledao ni vidio ništa određena i jasna. Isto tako mu je i njuh bio nekako iskopčan, te skoro nagazi na zmiju, koja je mirno plazila preko puta, kojim je on stupao. Opazio ju je u posljednji čas, ustuknuo, da je ne očepi i stao, dok je prošla. U prvi se je čas uplašila i počela na njega siktati i palucati jezikom, no on ju je brzo umirio. Čim ju j' opazio, snašao se je, otrije- znio se i bio sav tu: i njuhom i sluhom i vidom i razumom. Nije se prepao, pa je s mjesta bio toliko jak, da je mogao sasvim mirno gledati lijepu predstavnicu svoga roda i diviti se njezinom vitkom i gibkom tijelu, u koje je vječna Mudrost stavila sve sposobnosti najvećeg i najsavršenijeg živog bića. Tako je to gledao Ivan. Reče:

Ništa se ti mene, bluno, ne boj, ka se ni ja ne bojim tebe. A i jer bi mi išli edno proti drugom? --- Samo ti ajde svojim putom, a ja ću svojim ---

Zmija se je vladala kao da ga razumije, spustila glavu u onaj položaj, u kom ju je držala, pužući prije,

neg je opazila Ivana, prestala siktati i palucati jezikom i mirno nastavila svoj put.

Ivan ju je pratio prijateljskim pogledom i ujedno osjećao, da ih je u blizini više iste vrste. Čim je ona prešla preko puta i zamakla u gromili kamenja, i on je nastavio svoj put. Nije se odmah rastresao. Stupao je i dalje pažljivo, te mu se ujedno javi u glavi posve određena i uobličena misao o Mandi Ćoranovoj: zašto on na nju misli češće neg na druge znance i nekako ipak drugačije?! To je bilo pitanje, koje ga je saletalo. Posve jasno se je pitao, ne okolišajući ni s koje strane. Na nju misli

više nego na bilo koga drugoga. Svjestan je, da na nju misli, jer je žensko, iako inače nikad ne misli na taj dio roda ljudskoga s toga, što je drugog roda, nego li je on sam. Kod Mande je bezuvjetno drugačije: on osjeća, da je ona žena i da uprav s toga na nju i misli više nego na bilo koga drugog.

A što j' na tom, što j' una žensko?! --- Vindar est ništo, dok tako misli --- I sam Stvoritelj zna, što bi bilo, da se nije svezala s Matulicom?! Esu uni ubili našu Vranjicu i est naš Nikola ubije Ivana i zapali je im kuću --- al, znamo li mi, jer je to sve tako?! Esmo li mi pisali u zvizde, što koga čeka, kad nas nije ni bilo, kad je to pisano?! A da j' pisano, znamo svi iz sveti knjiga --- Kako bi bilo proročanstava, da nije sve napisano?! Al smo onda sigurno i mi bili, kad nam je Providnost to sve upisivala u nebesa! Ajme meni, mili moj Bože ---

Zapanjio se je pred širinom i dubinom, koja mu se je otvorila pred pogledom, koji je bio daleko jači od vida našeg krhkog tijela. Dah mu je na hipove zastajao, kao da će se prekinuti, utanjio se kao najtanja misao, da onda opet navali svom širinom i snagom. Vid mu je obuzela nadnaravna svjetlost i kroz nju je motrio i nebo i zmlju, te se od ljepote i užitka samo smijuljio kao dijete u kolijevci, kad se samo sobom zabavlja, smije i nekoga hvata ručicama. Tako se je i on zabavljao, duša mu se je topila od milja i ljepote, a oči sijevale od svjetla, koje su morale upijati kao iz vrela vječnog svjetla, do kog zemaljske oči inače i ne mogu dokučiti ---

BOŽJI PUSTOLOV (20. nastavak)

Daleki putevi Franje iz Ksavera

Josip Badalić D.I. – Zagreb, Voćarska 106

"Udijelio nam Gospodin naš milost te doskora naučili jezik da možemo o Bogu govoriti. Uz Božju bismo milost tada plodonosno radili, a sada sličimo među Japancima kipovima. Dok oni govore, dok se mnogo o nama razgovaraju, mi moramo šutjeti jer ne razumijemo jezika. Poput nejake djece moramo najprije jezik učiti. Dao Bog pa postali slični djeci jednostavnošću i čistoćom srca!"

Zatim nastavlja kako imaju i tu milost da ne mogu priuštiti tijelu užitaka u hrani koja je jednostavna i malo je ima, ali zato su Japanci i misionari vrlo zdravi.

Bonci i jezik

Ispočetka su se budistički bonci Franji zbog neznanja jezika rugali i smijali. Doskora se počelo osjećati njihovo neprijateljstvo. No za Franju je bilo govoriti o veličini Božjoj jelo i piće, pa piše da će se zimi dati svim žarom na učenje jezika i tiskati spise da ih što više ljudi čita. To se je moglo samo preko Pavla.

No njegov rad tumača i prevodioca postaje upravo pogibeljan za kršćansku vjeru, premda ju je dobro poznavao. Ali nije poznao budističke nauke, pa je bio izvrnut napasti da japanskim riječima dade kršćanski smisao kojega one nisu mogle imati. Tako je prevodio našu riječ Bog sa "Daimiki", a to

znači Veliko sunce, i pravi je kumir, kojega je kip bio u jednom gradu i 16 metara visok. Pravi Bog nije se nikako smio tom riječju nazivati. I tako je kršćanski svetac Franjo dulje od godinu dana propovijedao budističkog kumira. Opazilo se to istom 10 godina iza Franjine smrti te se nastojalo sve ispraviti. Ali tu se vidi s kakovim se sve teškoćama morao boriti, a kako ih je smjelo svladavao, te su se ipak sve njegove sanje — neke više, neke manje — ostvarivale.

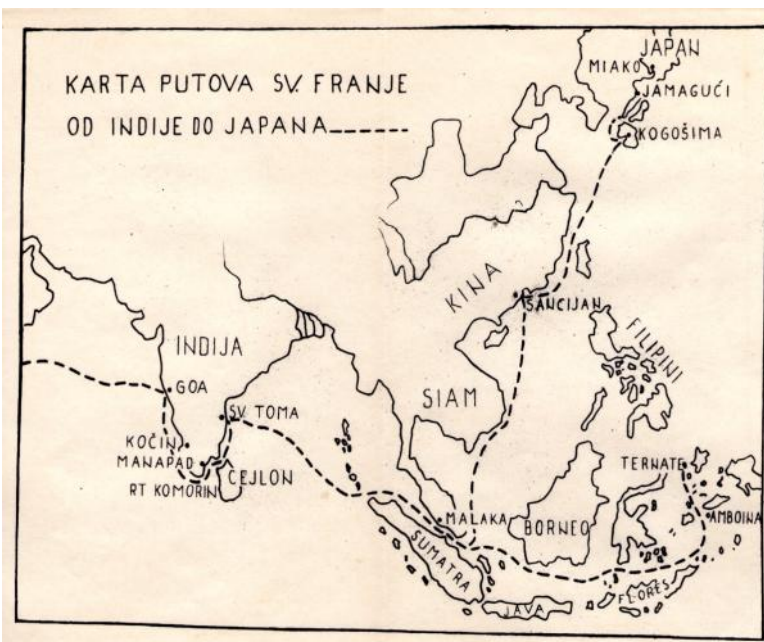
Uspjesi

Čini se da je daimio Šimacu dao Franji u Kagošimi kuću u kojoj je mogao sa svojim društvom mirnije nego u Pavlovoj živjeti, moliti i raditi. Čim je prijevod glavnih istina na japanski jezik bio gotov, izlazio bi Franjo dva put na dan s knjigom pod pazuhom na terasu budističkog samostana, čučnuo na stepenice te glasno čitao. Mora da je to bilo na javnom mjestu, jer su se ljudi skupljali da vide neobičnog sveca. Bilo ih je koji su se smijali njegovim strašnim naglascima i lošoj gramatici, drugi su ga sažaljevali, ali najveći dio bio je neobično dirnut od njegova držanja i čudesne sile svetosti.

Prvi Japanac što ga je predbio za kršćanstvo Franjo, uz mnogobrojne Pavlove, bio je mlad plemić kojemu je dao ime Bernard, a koji ostaje uza nj čitava boravka u Japanu. Mnogo mu je pomogao kao tumač. Kasnije ga je poslao u Portugal gdje stupi u Družbu Isusovu te su ga mnogi cijenili zbog bistrine uma, pobožnosti i kreposti. Ignacije pozva Bernarda u Rim gdje je učio tri godine i mnogo pripovijedao o Franji.

"Sedam mjeseci boravio sam s njim u istoj prostoriji. Vrlo je malo spavao. Čuo sam ga kako u snu uzdiše te zaziva ime Isusovo. Kad bih ga upitao zašto u snu uzdiše, odgovorio bi mi: 'Ne sjećam se da bih uzdisao.'"

Na svoje oči vidio je Bernard kako Franjo vraća zdravlje bolesnicima znakom križa ili škropeći ih vodom. Ipak nisu se ostvarile velike nade što su ih isusovci stavljali u Bernarda jer je umro u cvijetu mladosti u Koimbri.

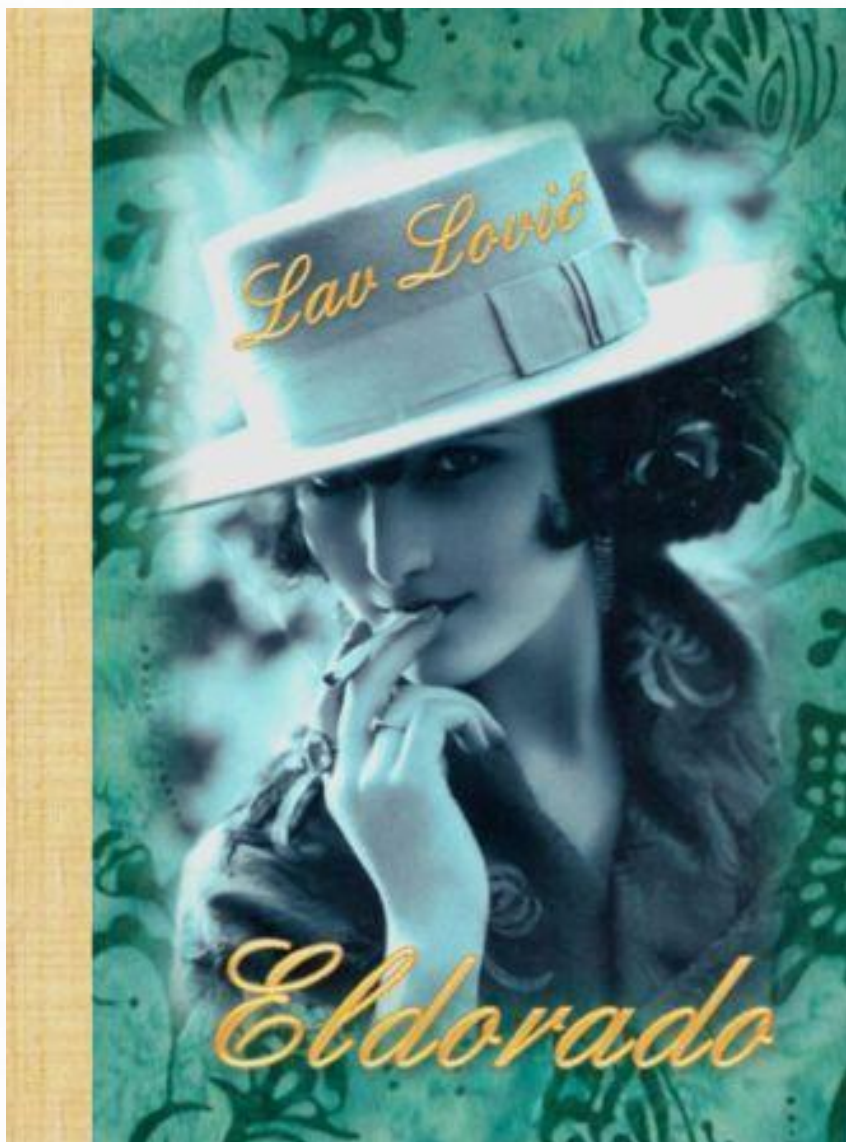

Hrvatska knjižara

internetska knjižara i antikvarijat
www.knjizara.hrvatskauljudba.hr
hrvatska.knjizara@gmail.com

Vam predstavlja novo izdanje knjige:

Lav Lović: Eldorado

Hrvatski
uljudbeni
pokret

**Udruga za zaštitu
prava građana**

Pete poljanice 7
10000 Zagreb
Hrvatska
tel: +385 1 29-23-756
fax: +385 1 29-23-757

hrvatska.uljudba@gmail.com
www.hrvatskauljudba.hr
www.svakovamdobro.hr
www.pravednostiljubav.hr
www.borovnicaunas.hr
www.redangus.hr
www.blackdragon.hr
www.laudonovgaj.hr
www.ne-kor.hr

Glasnik
Hrvatskog uljudbenog pokreta
Izlazi subotom

Nakladnik:
"OGNJIŠTE" Nakladna
zadruga

Uredništvo:
dr. sc. Tomislav Dragun
glavni urednik
091/33-88-431

Hrvoje Mirković
grafički urednik
091/33-88-432

Lovorka Dragun Mirković, dipl. oec.
za izdavača
091/33-88-433

Prilože slati na adresu:
Zagreb, Pete poljanice 7
hrvatska.uljudba@gmail.com
Idejno rješenje:
© Hrvoje Mirković